

Thomas Boston
AZ EMBERHALÁSZAT MŰVÉSZETE

Sorozatszerkesztő

BÁLINT ÁGNES
VISKY ANDRÁS

THOMAS BOSTON

Az emberhalászat művészete

Az evangelizáció puritán szemlélete

8 puritán
tanítók

KOINÓNIA
Kolozsvár, 2003

A fordítás alapjául szolgáló mű
Thomas Boston: *The Art of Man-Fishing.*
A Puritan's view of Evangelism
Christian Focus Publication Ltd, 1998
(First published 1773)

Fordította
KÁLLAY ENIKŐ

A fordítást ellenőrizte
SARKA ANDREA

A könyv megjelenését a Fieldstead & Company
támogatta.

Hungarian translation © KOINÓNIA, 2003

A fordításban a revideált Károli Gáspár
bibliafordítást idéztük.

A lábjegyzetelt latin szövegeket Dr. Buzogány
Dezső és Dr. Szabó György fordította.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
BOSTON, THOMAS
Az emberhalászat művészete / Thomas Boston;
trad.: Kállay Enikő
Kolozsvár [Cluj-Napoca]: Koinónia, 2002
p.: cm. – (Puritán tanítók)
ISBN 973 8022 59 2
I. Kállay Enikő (trad.)
266

ELŐSZÓ

1699 januárjában a huszonkét éves Thomas Boston, aki ekkor már a skót egyház okleveles igehirdetője (bár még nincs gyülekezete), ír „egy magánbeszédet az emberhalászat művészetéről”. E „magánbeszéd” egy önmagához intézett igehirdetés-elmélkedés formáját ölti, és Krisztusról mint igehirdetői példaképéről szól. Emlékiratában, melyet élete vége felé közzéadón, 1730-ban adott ki gyermekei számára, Boston felidézti, hogyan született meg ez a mű:

„1699. január 6-án, miközben a Máté evangéliumát olvastam titokban, szívemet megérintette a 4. rész 19. verse: »Kövessetek engem, és azt művelem, hogy embereket halászatok.« Ujjongani kezdett a lelkem, hogy bárcsak beteljesülne ez az ígélet rajtam, és igen sóvárogtam megtudni, mi módon követhetném Krisztust úgy, hogy emberhalász legyek; és ekkor okulásomra beszédet intéztem magamhoz, megfontolván

a kérdést ilyenképpen... Az a firka lelkemnek akkori állapotját vázolja fel.”¹

A „firkát” – ahogy Boston nevezi ezt a könyvét – soha nem fejezte be (nem mintha a mai olvasó számára a befejezetlenség érzetét keltene), és családján kívül senki más nem látta, míg meg nem jelent nyomtatásban, 1773-ban. Az evangélikások viszont azóta is a lelkeszi szolgálatról szóló mesterműként emlegetik, amely méltó arra, hogy Baxter *A megújult lelkipásztor*² című műve mellett álljon a polcon. Ilyenként ajánlom én is ezt a könyvet.

Kétségtől meglepő, hogy egy kezdő, huszonkét éves igehirdető szellemi mesterművet alkotott. De Boston különleges ember volt. Istenfélő, lelkiismeretes, presbiteriánus szülők nevelték (gyermekként egy alkalommal édesapját, ez utóbbi nonkonformizmusa miatt, a börtönbe is elkerítette). 11 évesen tért meg Henry Erskine, egy a hatvanas éveiben járó, kipróbált szent ember prédikációjának hatására. Erskine egyike volt azon kétezzer puritán lelkésznek, akiket 1662-ben megfosztottak hivataluktól. 1687 telén a Bostonék lakhelyétől négy mérföldre levő templom-

¹ Idézet a *Memoirs of Thomas Boston* [Thomas Boston emlékiratai.] (Banner of Truth Trust, 1998, 48. o.) című könyvből.

² Richard Baxter: *A megújult lelkipásztor*. Fordította Boros Attila. Kolozsvár, 2001, Koinónia.

ban prédikált. Bostont apja vitte el, hogy hallgassa meg Erskine-t. Az igehirdetések erős hatással voltak rá; így történt, hogy, mint írja: „télen néha egyedül kellett útnak indulnom, és csupán annyi segítségem volt, amennyit egy ló nyújthatott, amely átvitt a Blackadder vizén... Tisztán emlékszem, hogyan gázoltunk ki a folyóból a metsző hidegben. De ezek a dolgok az Igéhez képest, amely hatalmasan szólt, csekélységnek látszottak.”³ „Biztos vagyok benne, hogy a Jézus Krisztus iránti szent érdeklődés nyugtalanított igen nagy erősséggel. Szívem követte Őt, lába nyoma dicsőséges volt szemeimnek.”⁴ Két másik keresztyén iskolatársával gyakran találkoztak apja házában egy kicsiny szobácskájában: „imádkoztunk, olvastuk a Bibliát, és lelki beszélgetéseket folytattunk; ezek által gyarapodtunk úgy ismeretekben, mint az egymás iránti szeretetben”.⁵ Ebben az időben alakultak ki Boston élethossziglan tartó szokásai: az alapos önvizsgálat, az imádság, a rendszeres elmélkedéssel egybekötött bibliaolvasás.

Hozzátenném még, hogy Boston nemcsak érzékeny lélek, hanem ugyanakkor elsőrangú elme is volt; kitűnő emlékezőtehetséggel rendelkezett, tehetségesen forgatta a szavakat. Olyan ember volt, aki legjobban tollal a kezében tudott elmélkedni,

³ Uo. 10. o.

⁴ Uo.

⁵ Uo. 11. o.

kiírva magából az eszébe jutó gondolatokat, érveket. Korán felnőtte vált; teológiai meggyőződése tiszták voltak, erős igehirdetői és lelkipásztori elhivatottságot érzett, rendkívül világosan látta a bibliai igazságok nyomán feltáruló új távlatokat. Már ekkor megnyilvánultak azok az adottságai, amelyek később Jonathan Edwards-ot arra készítették, hogy „valóban nagy hittudósként” jellemezze őt, és már ebben a korban megvan az a képessége, hogy a szívhöz szóljon, amely meghatározta későbbi, nagyobb terjedelmű értekezését (The Fourfold State, 1720) is.

Mind ezek ismeretében az emberhalászat művészetének rendkívüli volta, bár továbbra is lélegzetelállító mű marad, valamelyest magyarázatot nyer.

Boston a skót puritanizmus fő irányvonalának képviselője (mindehhez tudnunk kell, hogy a „puritán” kifejezést Skóciában nem megbélyegző értelemben használták, mint Angliában). A puritán hit és jámborság jellemzőit a Westminsteri hitvallás⁶ és a Westminsteri katekizmus fogalmazza meg. Ezek a klasszikus szövegek összegyűjték Boston idejében a skót egyház által elfogadott irányelveket. Jobban fogjuk értékelni e könyv pasztorálteológiáját, ha a westminsteri okiratok

⁶ Westminsteri hitvallás. Fordította Nagy Albert. Kolozsvár, 1999, Koinónia.

alapján felelevenítjük a puritán szemlélet fő jellemzőit.

A westminsteri irányelveket az angol és a skót egyházi elit állította össze. Az 1640-es évek közepén gondolataik felülésének, körvonalainak, paramétereinek meghatározásában már segítségükre voltak különböző minták, források: a XVI. századi református hitvallások, beleértve az anglikán egyház 39 hitcikkelyét, amelyeknek továbbgondolásával megbízattak; a teológiai magyarázatok hagyatéka, melynek úttörői Káloin és Knox voltak; a több, mint egy évszázada zajló heves, nemzetközi, írásbeli vita a római katolikus, lutheránus, örmény nézetek reformátustól való eltéréseiről; puritán lelkipásztorok számtalan katekizmus és katekizmusok tanításának tapasztalata; rengeteg bibliai szöveget magyarázó exegetikai munka, mind katolikus, mind protestáns hittudósok részéről; és végül, de nem utolsósorban, a „szeretetteljes gyakorlatiassággal” megírt angol puritán értekezés a megtérésről és a keresztyén élet belső lelki valóságairól. A westminsteri teológiai módszer alapját a Biblia Istentől ihletett voltába és koherenciájába vetett hit, illetve az az elhatározás képezi, hogy Isten tanításainak hű visszhangjaként kizárólag olyan dolgokat jelentsünk ki, amelyek ellenőrizhetők és igazolhatóak az Írás által. A fentebb felsorolt forrásanyagra támaszkodva és minden pontban lelkiismeretesen a Szentíráshoz igazodva, a westminsteri teológia mind megfogal-

mazására, mind tartalmára nézve kiváló volt, így nem csoda, hogy döntő hatással volt a presbiteriánus és a református teológiára egyaránt az Atlanti óceánon innen és túl.

A westminsteri teológia trinitárius, középpontjában az áll, hogy hogyan vált a világ Alkotója és Bírója, aki Jézus Krisztust, az Isten-embert a Közbenjáró szerepével, a Szent Lelket, a Vigasztalót az Élet-adó szerepével ruházta fel, az emberek Megváltójává és Üdvöztetőjévé. Ellipszishez hasonlóan e tervek két gyújtópontja van. Az egyik a kegyelem szövetsége, amely szerint Krisztus igaz voltáért és véréért helyreáll a kapcsolat az Alkotó és emberi teremtményei között; a másik gyújtópont a Krisztussal való egyesülés a Lélek újjászülő ereje által, amelynek során a megromlott emberi természet új teremtés lesz. Mindezekben a hitnek, a reménynek, a szeretetnek és az örömmek a közvetlen tárgya az Úr Jézus Krisztus maga, a megtestesült Isten, aki megváltott minket, feltámadt, uralkodik, és egy nap visszatér, hogy megítéljen. Az egész világra kiterjedő egyház, amelynek minden keresztyén gyülekezet tagja, az a közeg, amelyben a megváltás végbemegy, mivel gondoskodik az Ige hirdetéséről és a sákramentumok kiszolgáltatásáról, és dicsőíti Istent az Ő parancsolata szerint. Krisztus az egyház Feje, és a Lélek által minden szellemi élet forrása; így az egyház a keresztyén ember otthona itt e földön. Ez volna dióhéjban a westminsteri teológia.

A Hitvallás és a Katekizmus némelykor kimondatlanul, máskor nyíltan magában foglalja a megtérés puritán fogalmát, vagyis azt a folyamatot, amelynek során a szellemi önelégültséget szellemi nyugtalanság váltja fel, amikor az ember szembenéz bűneivel, és a hitet, a bűnbánatot, az Istennel való új életet kutatva egyre inkább bizonyossá lesz afelől, hogy Ó általa képes lesz elfordulni a bűntől, önmagát feladva bizalmát Krisztusba, a bűnök hordozójába veti, aki a Szeretet, az Út, az Élet, és azt, hogy ebben a folyamatban megújul a szíve. Boston ebben az írásban a lekipáasztort a halászhhoz hasonlíttja; úgy gondolja, hogy a lelkész szószéki szolgálata, valamint a négy szemközti intések egyéni szolgálata által maga Isten munkálkodik az emberek szívében azért, hogy elkötelezetteké váljanak, és így bizonyosságot nyerjenek az Istenben megtalált életük felől azáltal, hogy folyamatosan érzékelik a lelki életükben végbemenő változásokat.

Tudván azt, hogy a bűnbe esett emberi szív kétségbeesetten hajlik az önámításra, a westminsteri puritánok nagy hangsúlyt fektettek az önmagukkal szembeni folyamatos gyanakvásra és a szüntelen önvizsgálatra. Nem volt ebben semmi beteges önelemzés, sőt, ezt úgy élték meg, mint üdítő, megnyugtató gyakorlatot, amelynek során az újjászületettek felismerik magukban a Szent Lélektől származó új élet jeleit. Boston, tudva azt, hogy csak azok követhetik Krisztust, akik Őbenne

élnék, a könyv első oldalain hosszán elemzi önmagát ebből a szempontból:

„Él bennem a Lélek, ergo élek... mert... olyan világosságom van, amely hajdanában nem volt... Ez a világosság feltárja előttem szívem bűneit... szüntelenül elélem tárja annak hitványságát... megmutatja számomra a Krisztus értékét... segít abban, hogy megbízjam benne... reá bízom magam, amikor az Ő munkáját végzem... a kísértések és megpróbáltatások idején lelkemet bátran hozzá emelem. ... érzem a Szent Lélek segítségét... Sokszor halott lélekkel kezdtem el az imádságot, de meglevenedtem, mire a végére értem... Egy hármasság érzek gyengén pislákolni szívemben: (1) A Krisztus iránti szeretet lángjait... Szeretem igazságait... Szeretem ígéreteit... Szeretem fenyegetéseit, mert felette igazságosak... Szeretem azokat, akikben Isten képe tükröződik vissza... Szeretem munkáját... Szeretem rendeléseit... szeretem dicsőségét, és bármi is történjék velem, Ő magasztaltassék fel. (2) Szívemben érzem a Krisztus igazsága iránti vágyakozás lángját... lelkem... belenyugszik abba, hogy az Ő igazsága tart meg... vágyom [arra]..., hogy feloldódjak, és Krisztussal legyek... (3) érzem szívemben az Isten iránt való buzgóság hevét... Úton vagyok a menny felé...

Jobban ismerem Krisztust és az Ő útjait, mint korábban... Úgy vélem, jobban rá tudom bízni magamat Istenre, mint egykoron... lelkem már megszokta, hogy érzékenyebb legyen... de nem is merek már szívemnek akkora szabadságot adni, mint régebb... Megfigyeltem, hogy a világ iránti megvetés erősödik bennem.”

Boston nem ismerte azt a szót, hogy evangelizáció. Az evangélium hirdetésére az emberhalászat kifejezést használta, és ezen azt értette, hogy a meg nem tért embereket el kell juttatni arra a felismerésre, hogy szükségük van Krisztusra, hangsúlyozni kell számukra a bűnbánat és a hit fontosságát, és segíteni kell mindazoknak, akik új életet nyertek, hogy megerősödjenek. Boston az emberhalászat készségét úgy igyekezett elsajátítani, hogy Jézus lelkeket megnyerő szolgálatát tanulmányozta.

A puritán evangelizáció, mely az igehirdetésnek és a lelkipásztori intésnek volt a szerves része, időidényes munka volt, de erre a lelkészek számítottak is. Az Ige hirdetése közben a hallgatóságot gyakran érték Istentől származó hirtelen, erős megtapasztalások különböző szellemi-lelki kérdéseket illetően, de a westminsteri hagyományban élő igehirdetők realisták voltak, a megtérési folyamatra úgy tekintettek, mint aminek a kezdetétől a végéig hónapok telnek el, akárcsak a gyermek fo-

gantatásától a megszületéséig. Ezen a téren sokat tanulhatunk a Bostonhoz hasonlóktól. A megtérésre specializálódott szabadúszók által vezetett tömeges, semleges alapú evangelizációk elterjedése óta az evangelizátorok számára tipikusan a hirtelen, rövid, időben pontosan behatárolható és elbeszélhető megtérés vált irányadóvá. Ennek forrása nyilvánvalóan a versenyjellegű evangelizálás: néhány előzetes bemelegítő, puhító gondolat után az evangelizáló beszél az ember bűnösségéről és Isten kegyelméről, majd felszólítja a hallgatóságot, hogy kötelezzék el magukat Krisztus mellett. Ezután azokat, akik megtették ezt a lépést, tanácsadók segítik megszilárdulni elhatározásukban. Romantikus képzeletünk helyesen jelzi, hogy a megtérés lényege az, hogy elfogadjuk Krisztust, mint bűneinktől és azok hatalmától megszabadító Megváltónkat és életünk Urát, de tévedés azt gondolni, hogy ez a folyamat általában egy-két órán belül megy végbe; vagy hogy az evangelizáció sikerét döntő módon befolyásolnák az igehirdető különleges adottságai vagy előadásának minősége.

Ésszerűen gondolkodva tehát szembe kell néznünk a ténnyel, hogy bár Isten sugalmazhat különleges evangelizációs ötleteket, és látványosan felhasználhatja őket abban, hogy valakit előremozdítsa a megtérés folyamatában, vagy éppen be is teljesítse rajta azt, ez a folyamat általában sok más lépcsőfokból is áll, amelyekben Isten szuverén kegyelme a döntő tényező. Isten ma is, úgy

mint Boston korában, leginkább a szülők, barátok lankadatlan hite, a vallástanítók bizonyágtétele, oktatása és közvetlen bátorítása által, valamint az igehirdetőknek az istentiszteleten történő evangélium-magyarázata révén vezet az embereket megtérésre. Tehát az egyház folyamatos „emberhalászatában” a legfontosabb követelmény az, hogy ezek a tevékenységek ne szűnjenek meg egy pillanatra sem, világos és komoly cél vezérelje őket, és buzgó, kitartó imádkozás álljon mögöttük.

Bostonnak ez az írása akkor született, amikor segédlelkész volt, és arra készült, hogy gyülekezeti lelkész legyen. Így természetesen leginkább a jelenlegi és jövőbeli szerepével kapcsolatos elvárások, problémák és buktatók foglalkoztatták, míg a mű második felében azt kutatja, hogy mivel jár a Krisztus követése a hűséges lelkészi szolgálatban. Ebből a szempontból klasszikus művel állunk szemben, amelyet bármely korban haszonnal forgathatnak az igehirdetők az év végi mérleg készítésekor. Prédikátorokként sosem fogjuk meghaladni e könyv tisztánlátó, kutató, állásfoglalásra készítő bölcsességét. Az alábbiakban megpróbálom röviden összefoglalni ennek a lényegét.

Boston szerint Isten elhívása, hogy legeltessük juhait, egyúttal megköveteli tőlünk azt, hogy Jézus Krisztus, Urunk és Mesterünk legyen a példaképünk, legalább a következőkben:

1. Hűségben, még akkor is, ha ez azzal a koc-

kázattal jár, hogy megbántunk vagy magunkra haragítunk embereket. Fel kell hagynunk a helyezkedők, köpönyegforgatók „testies politikájával”, amely eltompítja Isten üzenetét, és nyíltan rá kell mutatnunk a bűn és a kegyelem valóságára, szükség esetén dorgálva, de nem vagdalkozva, az Úrra hagyva minden dolog kimenetelét.

2. *Evangelizáló szándékunkban.* „Krisztus azt tartotta szem előtt, mi lenne a lélek javára... amikor prédikálsz, ez legyen a szándéked, igyekezz az elveszett bárányokat visszaterelni... hogy megtérjenek némelyek, és az Úrhoz vezettessenek.”

3. *Imádságos lelkületben.* Krisztus az Ige hirdetése előtt és után is arra fordította idejét és energiáját, hogy imádkozzon. Nekünk is így kell tennünk.

4. *Őszinteségből, amely mentes minden önző nyereségvágytól.*

5. *Vállalkozó szellemben, hogy hasznosak legyünk.* Jézus minden adandó alkalmat felhasznált arra, hogy tanítson, intsen stb. mind négy-szemközt, mind nagyobb társaságban. Így kell tennünk nekünk is: „tanuld meg ama mennyei kémiát, hogy miként lehet mennyeit kivonni a földiekből”, és „ne hagyd ki egyetlen igehirdetési lehetőséget sem, melyre Isten elhív.” „Ha Krisztus visszajönne és télenül találna, noha munkára hívott el, szemébe tudná-e nézni? Jól van dolga azoknak, akik Krisztus munkáját végezve halnak meg.” Ezekkel a szavakkal zárul a könyv.

Boston után másfél évszázaddal egy másik skót, Horatius Bonar, írt egy hatalmas, buzdító himnuszt a keresztyén lelkészi szolgálatról, amely tudatosan, vagy sem, de tökéletesen kapcsolódik e mű intéséhez. Sejtésem szerint (amelyet természetesen nem tudok bizonyítani) a szerző annyira ismerte Bostont, hogy az igehirdetésről szólva kölcsönvette a szavait. Himnusza kétségkívül ugyancsak csodálatos eszköze lehet az igehirdető periodikus önvizsgálatának, és érzésem szerint bevezetőm méltó befejezése lehet. Következzen tehát ez a himnusz teljes terjedelmében, Boston üzenetének rövid összegzéseként:

Föl, világíts, s ha majd elégsz,
Atyád terve, meglásd, öröm.
A Mester útja ez. Merész.
Szolgaként ehhez van közöd.

Cselekedj hát, míg tart a ma,
A világ éje úgy fenyeget.
A tunya sohasem arat.
Mentsétek meg a lelkeket!

Homályba hullnak oly sokan,
Remény nem kél a sír felett.
Fáklyád lobogjon magasan,
Szakítson sűrű felleget!

Imádkozz, ne csüggedj, vigyázz,
Nyerd meg bölcsen a tévelygőt.

*Útvesztőkben bátran kiált:
Térj be, vándor, a vész elől!*

*Harcodban örvendj s küzdj tovább.
Béke vár: Itt a száműzött!
S a vőlegény a vacsorán
Kiáltja már, hogy: „Ím, jövök!”⁷*

J. I. PACKER

⁷ Visky S. Béla fordítása.

BEVEZETÉS

Ó, Uram, ki hitt a mi tanításunknak? És az Úr karja kinek jelentetett meg? Úgy tűnik, a Sötétség és a Homály napja ez; a dicsőség a templom küszöbére szorult. Az isteni rendeleteket Ikábódnak nevezhetjük, és Skócia hűséges igehirdetői sem hívatnak többé Naominak, hanem Márának, mert az Úr keserűen bánik velük, mivel ezekben a napokban felettébb elhagyták az Ő rendeléseit. Az Úr igencsak elhagyta őket, munkájuk már nem jár sikerrel. Egész éjjel erőlködnek, de alig fognak valamit, sőt néha semmit sem; kevesen kerülnek a hálójukba, gyakran senki sem. Bárcsak követnék a Jeremiás gyakorlatát: „Ha pedig nem hallgatjátok ezt: sírni fog az én lelkem a rejtekhelyeken a ti kevélységtetek miatt, és zokogva zokog; a szemem pedig könnyeket hullat, mert a Úr népe fogságba vitetik.”

Ésa 53,1

1Sám 4,21

Jer 13,17

És te, ó, én lelkem, te is ebben kellene gyakorold magad, ha ugyan olyan volna szí-

ved, amely keseregni tud önmagán vagy mások felett. Hiszen valóban nem csoda, hogy Isten nem támogatja nagy sikerekkel a magfajtákat, akik között (ha merhetem, ha szabad magam a hívők közé sorolnom) én vagyok a leghitványabb, a legméltatlanabb, ki arra sem vagyok érdemes, hogy szövetségét a számba vegyem, hiszen még gyermek vagyok a kegyességben, az istenesség titkaiban, bár nem az éveim száma szerint; mert szegény bolond vagyok, szívem gyenge, elmém sekélyes; inkább másoktól kellene tanulnom, mintsem tanítanom; csak a szélén állok azoknak a mélységeknek, amelyekben mások messzire eljutnak; oly kevés bennem a szeretet Krisztus iránt, oly kevés a tiszta buzgalom Őt dicsőíteni; oly kevés tudok kiállni az igazság mellett és megállni a hazugság ellenében; teljességgel méltatlan és alkalmatlan vagyok ezekre a dolgokra; tehát nem csoda, mondom én, hogy Isten nem támogat engem, amikor még azok is, akik olyanok, mint a magas cédrusok az Úr szőlőskertjében, még azok is, akik kegyesség és tanulmányok szempontjából nagy emberek az egyházban, oly kevés jót cselekszenek. De mégis, látván, hogy Isten az örökkévaló evangélium hirdetésére hívott el, kötelességem törekedni, sőt, (Uram, te tudod) kívánom is, hogy emberhalász lehessek.

De jaj! Azt kell elpanaszolnom az én

Uramnak, hogy bár meglehetősen erőlködtem, mégsem fogtam semmit, tudomásom szerint egyetlen lélek megtéréséhez sem sikerült hozzájárulnom. Félek, azt kell mondanom, majdhogynem hiábavaló volt próbálkozásom, munkám nem ért semmit, mert Izrael népe nincs összegyűjtve. Ó, én lelkem, mi lehet annak oka, hogy prédikálásom ilyen gyümölestelen? A vád egy része kétségtelenül engem illet, mégpedig a nagyobbik része.

De kicsoda segíthetne ilyenkor, ha nem maga az Úr? És milyen más módon várhatnám ezt tőle, mint az imádság és az ígéreteibe vetett hit által, valamint Igéjének tanulmányozása által, amelyből, amint Szent Lelke beragyogja szívemet (ragyogj, ó, igazság napja), megtanulhatok terheket hordozni és prédikálni úgy, hogy munkám ne váljon haszontalanná.

Ezért ma, amikor édes ígéletét olvastam: „Kövessetek engem, és azt művelem, hogy embereket halásszatok”, szívem felkiáltott Krisztushoz, és lelkem megrendült attól, hogy azokhoz szól, akik követik Őt. Ó, mily boldogan követné Őt lelkem ebben is, úgymint más dolgokban is, csak érne az a megtiszteltetés, hogy emberhalász lehetek; ezért lelkem igen sóvárog megtudni, milyen az a Krisztus-követés, amelyhez ily drága ígérek kapcsolódnak. Szeretném bírni ezt a tudást

Mt 4,19

(ó, Uram, te látod), hogy aszerint cselekedhessem, s így az evangélium által szegény, szerencsétlen embereket halászhassak, és megtudhassam, vajon van-e jogom az ígéretekhez, vagy sem.

Ó, ragyogtasd fel rám fényedet és igazságodat, hogy vezetőim legyenek ez ügyben. Szívem elmélgései legyenek szerinted valóak, vezesd őket tévedhetetlen Lelked által! Adj fényt és életet, ó, Uram, Istenem!

ELSŐ RÉSZ AZ ÍGÉRET ÉS A FELADAT

„Kövessetek engem, és azt művelem, hogy embereket halászatok.” Két, megfontolásra érdemes üzenetet hordoznak e szavak. Mt 4,19

1. Feladatunk van: „Kövessetek engem...”

Először is figyeljük meg, hogy a mondat tárgya – *engem* – az Úr Krisztusra vonatkozik, aki a fő emberhalász, akit az Atya elküldött, hogy összegyűjtse Izrael házának elveszett juhait. Óvégtelenül bölcs Isten lévén tudta, mi az emberhalászás legjobb módja, s így meg tudja tanítani az embereket is, hogyan legyenek mások halászaivá.

Másodszor, figyeljük meg, mire szólít fel, amikor arra biztat: „kövessetek engem” (a görög szövegben: gyertek utánam), azaz hagyjátok ott munkátokat, és gyertek utánam. Ez kétségtelenül útmutatás mindenki számára, aki az evangéliumot hirdeti, és elhagyta egyéb foglalkozását, hogy az Igét prédikálja. Az útmutatás pedig így szól: aki jót akar tenni a lelkekkel, és meg akarja őket

nyerni igehirdetése által, annak Krisztus példáját kell követnie magatartásában, prédikálásában Ő kell hogy a példaképe legyen, Őt kell utánoznia. Ez a módszer a legalkalmasabb a lelkek megnyerésére.

2. A feladat mellé egy ígélet is kapcsolódik

E tekintetben a következőket kell megfontolnunk:

(a) a megígért jótéteményt, amely így szól: „és azt mívelem, hogy embereket halásszatok”, amelyet én úgy értek, hogy nemcsak hatalommal ruházza fel a tanítványokat, miközben munkára szólítja fel őket, hanem meg is ígéri nekik, hogy sikerrel fognak járni, hogy az emberhalászat hivatásukká lesz, és elhívásuk nem lesz hiábavalóvá, hanem Krisztust követve valóban embereket halásznak majd az evangélium által.

(b) e jótétemény forrását: „azt mívelem veletek”, vagyis senki más nem tehet titeket emberhalásszá, csak Ő.

Először is megfigyelheted, ó, én lelkem, hogy az Úr Jézus Krisztus az, aki az embereket emberek halásszává teszi. A következő részekben azt mutatom be, hogy:

(1) Hogyan teszi Krisztus az embereket emberekké halásszáivá.

(2) Miben hasonlítanak a meg nem tért emberek a halakhoz.

(3) A lelkipásztor hivatása a halászat.

I. HOGYAN TESZI KRISZTUS AZ EMBEREKET EMBEREKNEK HALÁSSZÁIVÁ?

Mielőtt ezt a kérdést megválaszolnánk, vizsgáljuk meg a lelki halászatot két szempontból: egyrészt a szolgálat, másrészt a sikeresség oldaláról.

Először: Krisztus az emberek számára a halászatot munkájukká, szolgálatukká teszi, kijelölve őket az igehirdetés munkájára elhívása által, ez pedig kétféle: külső és belső; és ezt neked kell tudnod, ó, én lelkem, hogy elhívattál-e, vagy sem. De erről később szólok, bővebben.

Másodszor: Krisztus sikerre hívja el az emberhalászt, azaz Lelkének hatalma társául szegődik az Igéhez, amelyet hirdet, és az intéshez, amelyben az embereket részesíti; segíti, hogy embereket halásszon neki:

„Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek; de nekünk, akik megtartatunk, Istennek ereje.”

1Kor 1,18

„Hogy a mi evangéliumunk ti nálatok nem áll csak szóban, hanem isteni erőben is, Szent Lélekben is, sok bizodalomban is.”

1Thess 1,5

Ő az, aki a bűnösöket az igehirdetők által kivont hálóba vonja, és ha nem lenne velük, hogy a halakat a hálóba hajtsa, akkor kínlódhatnának éjjel-nappal, mégsem fognának semmit.

És lásd be, ó, én lelkem, hogy a tehetség nem elegendő. Prédikálhat az ember, mint az angyalok, miközben szavai hatástalanok maradnak. Ha Krisztus megvonja jelenlétét, a prédikálás értelmét veszíti. Ha a ház ura távol van, a háznép vonakodva veszi magához az ételt, még ha az égből hull is alá, sátruk bejárata elé.

Akkor hát, egyrészt miért magasztalnád fel magad, amint azt némelykor teszed, amikor jó, tömör prédikációt sikerül mondanod, eredmények mutatkoznak, és az emberek megtapsolnak? Miért? Hiszen lehetséges, hogy mindezek ellenére mégsem vagy emberhalász. A halak talán látják a csalétket, és kellemesen eljátszadoznak vele, de ez még nem elég a halfogáshoz.

Másrészt miért lennél annyira elkeseredve (amint az sokszor megesik veled), hogyha oly kevés gyümölcs mutatkozik szolgálatod folyamán, és te csak gyermeknek látszol másokhoz képest? Ugyan miért, hiszen ha Krisztus úgy akarja, emberhalásszá tehet téged is, éppen úgy, mint az egyház legtanultabb emberét: „A csecsemők és csecsszopók szájával erősítetted meg hatalmadat.” Talán nem láttad, hogyan vette pártfogásába Isten

Zsolt 8,3

Hogyan teszi Krisztus az embereket embereknek halászaivá?

a tehetségekben szegény embert, és tette sikeresebbé azoknál, akik más szempontból nálánál sokkal különbek voltak? Vajon Isten nem cserépedényekbe rejtette kincseit, hogy az Ő hatalma dicsőíttessen? Övezd fel tehát magad, ó, én lelkem, Krisztus emberhalásszá tehet téged, legyél bármilyen gyenge is. Kövessed Őt. A te hű követésedre vágyik az én lelkem, ó, Isten!

Ezért elsősorban azzal foglalkozz, hogy Isten jelen legyen az igehirdetés alatt, hogy ereje megváltoztassa a hallgatóság szívét. Beszéded legyen gondosan megszerkesztett, kedves énekhez hasonlatos, de leginkább az előbbire törekedj. Amikor az Igét tanulmányozod, fohászokj az Úrhoz. Amikor prédikációt írsz, vagy azon elméledsz, mondd Istennek: „Uram, ez mindenestől gyenge lesz, ha te nem jössz a segítségemre.”

Zsolt 110,3

Ó, mily gyönyörűsége az a hatalom és élet, amellyel Isten meg tudja áldani az igehirdetést! Keresd ezeket a magad és hallgatóságod számára. Ismerd el, hogy gyenge és haszontalan vagy nélkülük, és imádkozz szakadatlanul, hogy az Úr vezéreljen halakat a hálódba, amikor kivetted azt. Figyelj erre az erőre, amikor az Igét hirdeted; és ne gondold, hogy meg tudod téríteni az embereket az értelem segítségével, mert így csak magadat ámítod.

Mily dicsőséges dolog emberhalásznak

lenni! Mily nagy megtiszteltetésnek kellene tartanod azt, hogy lelkeket halászsz! Isten munkatársai vagyunk, mondja az apostol. Ó, mennyire felmagasztalt téged Isten azzal, hogy tudomásodra hozta: dicsőítheted szent nevét, és hogy egy ilyen szerencsétlen együgyűt munkatársává fogadott! Isten azért vett téged birtokba, hogy jót tegyél azokkal, akik hálódba akadnak. Ó, én lelkem, áldd az Urat! Kicsoda vagyok én, Uram, vagy mi az én atyámnak háza, hogy ide eljuttattál?

Látod-e már, mi az oka annak, hogy oly sokat fáradoztál, és mégsem fogtál semmit? Munkádat nem kíséri az Úr ereje. Az emberek hasonlóak Sámuelhez, aki, amikor Isten szólította, azt hitte, Éli hangját hallja. Ugyanígy, sokszor, amikor szólsz, az emberek nem Isten hangját hallják, hanem a tiédet; és a szó nem éri el célját.

Ezért, ó, én lelkem, ne aggódj senkinek a megtérése miatt, legyen az a valaki bármilyen erkölcstelen vagy kicsapongó. Mert a Lélek ereje vezet minden embert a hálóba; és ennek nem lehet ellenállni. A vallásból csúfot úzók, sőt, még az istenkáromlók is belekerülhetnek. Isten Lelkének a szele sokszor a bűnben gyökerező, mégoly magas cédrusokat is ledönti az Ige által, míg azok, akik mellettük bokroknak látszanak, biztosan állnak. Vámszedők és szajhák hamarabb bejutnak a mennyek országába, mint az önelégült farizeusok.

Mit gondolsz, ó, én lelkem, arról a tanításról, amely nem számol a Lélek erejével, és egyedül az erkölcsi meggyőzést tekinti követelménynek az emberhalászat munkájában? Utálatos számodra ez a tanítás. Lelkemnek nincs ez kedvére, mert túl sokat tulajdonít az igehirdetőnek és a romlott természetnek, nem veszi figyelembe a jóra való, velünk született erőtlenséget; ellenkezik az Isten Lelkének munkájával és a tapasztalattal; számomra szíve romlottságát tanúsítja az, aki befogadja ezt a tant. Jaj lenne, ha bárki ezt vallaná akkor, amikor a Lélek ereje oly hatalmasan megmutatkozik.

II. DE MIBEN HASONLÍTANAK A MEG NEM TÉRT EMBEREK A HA- LAKHOZ?

Többek között abban, hogy amint a halak természetes lételeme a víz, úgy a meg nem tért lélek igazi és természetes lételeme a bűn. Vedd ki a halat a vízből – nem élhet meg; vedd el a természeti embertől a bálványait, és kész Míkához hasonlóan azt mondani: „Isteneimet vettétek el, amelyeket készítettem... mim van még egyebem?” Az evangéliumi történetben a gazdag ifjút nem lehetett meggyőzni arról, hogy mennyei kincset keressen, és tegye félre a világot. Csakis a bűn az, ami a természeti embert boldoggá teszi, aki a szentségben nem lel több örömet, mint hal a szárazföldön, vagy mint koca a palotában.

Bír 18, 24

Ó, mily szomorú a természeti ember sorsa! Áldd az Urat, én lelkem, hogy amikor sokakhoz hasonlóan a te lételed is a bűn volt, Krisztus bevett a hálójába, megtartott, és nem engedett el többé, új természetet oltott beléd, így most már nemhogy úszni, de

még gázolni is nehezedre esik ezekben a vizekben!

Derűs napokon láthatjuk, hogyan cikáz-
nak a halak a vízben. Ugyanígy tesznek az
újjá nem születettek is – bármilyen bánat
kavarná is fel lelkük nyugalját – a kívülről
jövő gondok-bajok vagy lelkiismeretük ítél-
kező szava – a vihar elmúltával, mikor újra
jól mennek dolgaik, folytatják játékukat,
örömüket lelik benne, és nem gondolnak ar-
ra, milyen árat kell ezért majd egykoron fi-
zetniük. Ó, mily romboló hatású a jólét a lé-
lek számára! A bolondok jóléte teszi őket
tönkre. És mily pusztító lett volna számodra
is a jólét, én lelkem, ha az Úr mindannyiszor
teljesítette volna kérésedet, amikor szíved
vágyott valamire. Áldd az Urat, hogy örök-
kön jónak látta keresztezni bűnös útjaidat.

Amint a halak mohón keresik a csalétket,
és kapnak utána, nem számolva a horoggal,
ugyanígy a természeti ember is édes falat-
ként tekint a bűnre, és az valóban édes a
szájban, de megkeseredik a gyomrában. Játszad-
ozik vele, mint hal a csalétkel; de ó, jaj, kígyót
melenget kebelén, és nem gondol csípésével.
Az ördög nagyon jól tudja ál-
cázni a horgot; de jaj, az ember természeté-
nél fogva nem olyan, hogy fel tudná azt fe-
dezni.

Szánd hát, én lelkem, a világ bűnöseit,
amikor telhetetlenül hajszojják kívánságai-

De miben hasonlítanak a meg nem tért emberek a halakhoz?

kat. Jaj, szerencsétlen, vak lelkek ők: a csa-
létket látják, de a horgot nem! Olybá tűn-
nek, mintha szakadék szélén táncolnának.
Mint harci lovak a csatába, úgy rohannak a
bűnbe, nem tudván, mit kockáztatnak. Ó,
szándd a szerencsétlen iszákost, a káromko-
dót, a tisztátalant stb., aki bűneiben fetreng.
Ugyanakkor áldd az Urat, ó, én lelkem,
hogy amikor te is a csalétkel játszadoztál,
éppoly kevésbé törődve a bűnnel, mint má-
sok, Isten felnyitotta a szemeidet, és meg-
láttatta veled bolondságodat és a rád lesel-
kedő veszélyt, hogy elmenekülhess. És most
már légy figyelmes, ne kapj az ördög csalé-
kei után, nehogy megfogjon horgával, mert
bár kegyelem által megszabadulhatsz, nem
menekülsz sérülés nélkül; így van ez a ha-
lakkal is, melyek néha lecsúsznak a horg-
ról, de sebzetten úsznak tovább. Az ilyen
seb szomorúságot okoz és nehezen gyógyul.
Ezt tapasztalatból is tudhatod.

Amint a halak a mély vizeket és üreget
szeretik, és leggyakrabban az ilyen helye-
ken tartózkodnak, ugyanúgy a bűnös embe-
rek is a kényelmet szeretik a leginkább, nincs
erejük az ár ellen úszni. A halak a mélysége-
ket kedvelik a legjobban, ahol legkevesebb
a zaj. Ó, mennyire vigyáznak az emberek a
csendre, nehogy bármi megzavarja nyugal-
mukat, ha vétkeznek! Szeretik a biztonsá-
got, és ez a vesztség. Ó, én lelkem, óvakodj

attól, hogy akkor is nyugodt légy, amikor már nyakig merültél a bűnbe.

Amint a halaknak nem tudjuk hasznukat venni, amíg a vízben vannak, ugyanúgy a bűnösök sem képesek természetes környezetükben semmi igazán jóra: haszontalanok önmaguk és mások számára is; s ha valami jót cselekszenek másokkal, azt is inkább véletlenül, mint szándékosan teszik.

Róm 3,12

Mekkorát tévednek hát azok, akik úgy tartják, a világ bűnösei ott a leghasznosabbak, ahol élnek! Tán valóban hasznosak olyan tervek kivitelezésében, amelyek a Sátán érdekeit vagy saját hiábavaló dicsőségüket szolgálják; képtelenek viszont arra, hogy megnyissák Isten előtt a szívüket.

III. AZ IGEHIRDETŐK MUNKÁJA A HALÁSZAT

Az igehirdetők emberi lelkek halászatára küldettek el: „hogy a vakok szemei megnyíljanak”, hogy a sötétségből a világosságra, a Sátán uralma alól az Úrhoz vezessék őket. Munkájuk sok szempontból hasonlatos a halászokéhoz.

Ésa 35,5

A halászok munkája és munkájuk célja a halfogás. Ugyancsak ezt a munkát vállalták az Ige hirdetői is, vagyis hogy törekszenek arra, hogy embereket Krisztushoz vezessenek. Munkájuk célja ugyancsak ez kellene hogy legyen.

Mondd, ó, én lelkem, mi a te célod, amikor prédikálsz? Milyen szándékkal veted ki hálódodat a vízbe? Adottságaiddal óhajtasz kérkedni, hogy az emberek megtapsoljanak? Ó, nem! Uram, te tudod, csekély tehetséggel rendelkezem; és ha semmi más támaszom nem volna, soha nem mertem volna szószékre lépni. Bevallom, hogy bármilyen gyengék is képességeim, a Gonosz és saját

romlottságom sokszor nagyítóüvegen keresztül mutatja meg őket nekem, hogy felfuvalkodjam. De Uram, te tudod, azon kell munkálkodnom, hogy ezen indulatokat leküzdjem magamban. Egy ilyen példát a naplómbe is lejegyeztem.*

A halászok munkája, akárcsak az igehirdetőké, nehéz: naphosszat a hideg vízben állnak. Amikor másokat elijeszt a vihar, ők akkor is kimerészkednek, nehogy elveszítsek halaikat. Ekképpen kellene tenniük az igehirdetőknek is.

A halászok háló segítségével fogják a halakat. Az igehirdetőknek is van hálójuk, amellyel lelkeket halászhatnak. Ez nem más, mint az örökkévaló evangélium, a béke, a megnyugvás Igéje, amellyel a bűnösök megfoghatnak.

Az evangélium első ízben azért hasonlatos a halászok hálójához, mert ugyanúgy kiterjesztettetik, és alkalmas arra, hogy mindenkit kifogjon, aki hajlandó a közelébe menni:

* 1699. január 1. Igehirdésem során különleges mértékben megtapasztaltam Isten jelenlétét és segítségét. Reggel, titokban, ezért könyörögtem Istenhez, de megkísértett a gondolat, hogy Ő el fog hagyni, és ez súlyos bizonytalansággal töltött el. Amint istentiszteletről hazafele jöttem, a Sátán újból támadott, éppen az ellenkező irányból, büszkeségre indítva. Háromszor is módfelett nekem támadt, de mindannyiszor czekekkel a szavakkal hátrítottam el: „Míd van, amit ne kaptál volna?”

„Ó, mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kiknek nincs pénzetek, jertek, vegyetek és egyetek, jertek, vegyetek pénz nélkül és ingyen, bort és tejet.”

Ésa 55,1

Az evangélium javai mindenki számára elérhetőek, csak azok nem részesülnek belőlük, akik önnönmagukat fosztják meg azoktól.

Másodízben az igehirdetés abban is hasonlít a halászhoz, hogy amint a halakat a háló váratlanul kapja el, úgy a bűnösöket is váratlanul éri az evangélium. Zákheus nem gondolt a Krisztustól érkező megváltásra, amikor felmászott a fára, hogy lássa Őt. Pál sem számított arra a drága találkozásra Krisztussal, akit üldözött, miközben a Sátán megbízatását igyekezett teljesíteni. Az embert váratlanul halásszák ki. Te is kevésbé gondoltál Krisztussal, a mennyországgal vagy akár magaddal, ó, én lelkem, amikor elmentél meghallgatni a prédikációt a Whitsome-i Newtonba, ahol Krisztus először szólt hozzád, s váratlan feladattal is megbízott.

Harmadízben, amint a halak sokszor a háló közelébe jönnek, és megérintik azt, de aztán mégis visszahúzódnak, ugyanúgy sok embert megragad az evangélium, de mégis megmarad az epe keserűségében s a bűn kötelékében. Heródes, noha boldogan hallgatta Keresztelő Jánost, mégsem került be a hálóba. Ne csodálkozz tehát, ó, én lelkem, ha némelyek olybá tűnnek, mintha az igehir-

detés megszólította volna őket, de továbbmenvén, minden lemállik róluk, amit hallottak.

Negyedízben, a halakat időnként nem fogja elég erősen a háló: ficánkolnak és kiszabadulnak. Így, némely embernek bár van hite, és úgy tűnik, megfogatott; de közben, jaj, elfojtja meggyőződését, istenessége hasonlatos a reggeli felhőhöz, a korai harmathoz, amely hamar felszárad. Ezért, ó, én lelkem, ha valaha is meggyötört lélek kerül az útadba, vigyázz, ne kezd el addig gyógyítani, míg a sebet eléggé ki nem tisztítod. Használj ki minden lehetőséget, hogy megtudhasd, vajon a lélek hajlandó-e befogadni Krisztust. Jaj azoknak, akiknek sebe csak felületesen gyógyult be, hisz így, ahelyett hogy meggyógyulnának, elpusztulnak.

Ötödízben, minden, ami hálóbba kerül, igyekszik szabadulni. Mindenki, akit a Lélek által megérint az Úr szava, valamelyest ellenáll, mielőtt teljességgel az Övé nem lesz. *Cras, Domine*, mondja Augustinus, *et modo, Domine, donec, modo non haberet modum.* És ezt te is tudod, ó, én lelkem, mennyire elégedett lettél volna, ha sikerül kiszabadulnod a hálóból. Ó, mily gonosz a természeti ember szíve! Ellenséggé szembeszegül mindennel, ami az ő örök javát munkálja. Való-

* Holnap Uram, és majd Uram, míg a majdnak már nem lesz módja.

ban, az emberi akarat mindaddig ellenáll Istennek, amíg az Ő meggyőző ereje, a *gratia victrix** közbe nem lép, hogy készséggé tegye a vonakodó szívet.

Fl 2,13

Hatodízben, azok a halak, amelyeket a háló elég erősen tart, hiába ficánkolnak. Főlösképpen ellenkeznek azok is, akiket az Úr kiválasztott, és ki akar halásznia: „Minden, amit nékem ad az Atya, én hozzám jó.” Valóban, Isten nem erőszakosan téríti magához az embert, nem erőlteti rá Krisztust, de meggyőzi és engedelmessé teszi az akaratot. Aki azelőtt vonakodott, készséggé lesz. Ó, a kegyelem hatalma! Amikor Isten szól, meghallja azt az ember; még a halottak is meghallják az Emberfiának szavát, és akik hallják őt, élnek.

Jn 6,37

Hetedízben, a háló szemekből áll, amelyeken fennakadnak a halak. Ilyenek az evangélium bűnösöknek szóló meghívásai, a Krisztushoz csatlakozóknak tett drága ígéretek azok a szemek, amelyek által a lelkek megfogatnak. Az evangélium hirdetése pedig a jó hír hálójának kiterjesztése, ahol annyi különböző hívogatás- és ígélet-szem van, hogy ha a halak közelítenek, megfogatnak.

Nyolcadízben, azért hogy a víz ne emelje fel a hálót, és a halak ne csússzanak ki alatta, van rajta néhány ólomdarab, amelyek le-

* Győzedelmeskedő kegyelem.

húzzák a mélybe, hogy ha jönnének a halak, útjukban legyen. Ugyanígy, hogy az evangélium hívogatása, annak ígéretei el ne vesszenek, szükséges néhány törvény-fenyegetést, ijesztést alkalmaznunk, hogy a halakat a hálóba tereljük. Látod tehát, hogy mind a törvényt, mind az evangéliumot prédikálnod kell, éspedig a törvényt úgy, mint az evangélium hálójának nehezékét, amely hathatósá teszi azt. A törvény tanítónk, amely Krisztushoz vezet.

Kilencedízből, a háló szeméinek nem szabad túl nagyoknak lenniük, hogy a halak ki ne csússzanak rajtuk keresztül. Így az általad hirdetett tanítás se legyen túl általános, gyakorlati alkalmazás nélküli, mert így nem lesz emberhalász. Az emberek minden bizonnyal elégedettebbek lennének, ha olyan tanítást hirdetnél nekik, amely meghagyja a bűnösöknek azt a szabadságot, hogy ki-be úszkáljanak, és nem úgy, hogy megragadod őket általa; de te ne embereknek szolgálj.

Tizedízből, a szemek nem lehetnek túl finomak, különös gonddal megmunkáltak, nehogy kiszabaduljanak a halak. Vigyázz tehát, ó, én lelkem, ne próbálj túlságosan elmés, csiszolt, részletező beszédet mondani, melynek megértésére hallgatóid nem képesek. De erről majd később.

A halászok általában megfigyelik, merre érdemes kivetni a hálót, merre várható fo-

Az igehirdetők munkája a halászat

gás. Te is így tégy, ó, én lelkem, figyeld meg, hol foghatsz leginkább lelkeket.

Két olyan tó van, ahol érdemes kivetni a hálót; az egyik az Úr népének nyilvános gyülekezete. Itt nyílt meg Lídia szíve is az első keresztyének idejében. Az istentisztelet tava sokszor gyógyvízzé válik a romlottságukban megkötözött lelkek számára. Továbbá, a háló kivetésére a bizalmas beszélgetések is alkalmasak. Az Úr nemegyszer megáldja ezeket, és az emberek javára fordítja. Néhányan megtapasztalták ezt. De ezekről majd később, a Krisztus követése kapcsán.

Előfordul, hogy a halászok sokáig erőlködnek, és nem fognak semmit; de azért nem hagyják abba munkájukat. Így az igehirdetők is hosszú ideig prédikálhatnak, anélkül hogy akár egy lelket is megnyernének, mégsem szabad csüggedniük.

Ésa 49,4:
53,1

Ó, én lelkem, ezen a ponton bizony feddést érdemelsz viselkedésedért, mert némelykor, midőn Krisztus távol maradt az igehirdetéstől, kész voltál azt kívánni, bárcsak sose kezdted volna el. Az én bűnöm volt ez: az Úr bocsássa meg nekem. Jobb énnékem, hogy az Isten kezébe adjam magamat, kutatván, mi az oka, hogy már nincs jelen az istentiszteleten, és kitartsak kötelességemben, amíg Ő majd úgy látja jónak, hogy félretegyen engem. Vigyázz tehát, ó, én lelkem, és ne engeddd többé, hogy ezek a gondola-

rok és kívánságok elhatalmasodjanak rajtad. Ne feledd, hogyan láttatta meg veled Isten e bűnödet büntetésed által. (Napló, 1698. november 13.)

Tarts ki, ó, én lelkem, és ne engedd át magad a csüggedésnek. Te ugyan tudatlan vagy, de Krisztus eljöhet és megtaníthat, hogy a hajó megfelelő oldalán dobd be a hálót, hogy valóban emberhalásszá lehess. Bízál Istenben, fogod Őt még dicsőíteni pártfogásáért, mint egykoron, és talán néhány lélekért is, ha abban a kegyben részesülnél, hogy te foghatod őket ki.

**MÁSODIK RÉSZ
HOGYAN SAJÁTÍTHATOM EL
AZ EMBERHALÁSZAT
MŰVÉSZELETÉT?**

Ezen előzmények után a fő kérdés, amire választ keresek az, hogy hogyan sajátíthatom el az emberhalászat művészetét. Melyik utat válasszam, hogy emberhalász lehessenek? Hogyan rendezzem, hová dobjam a hálót, hogy lelkeket vezethessek Istenhez? A gyülekezetek Mestere mindezt már a Máté evangéliumából korábban idézett vers első felében leszögezi.

Ne feledd, ó, én lelkem, hogy azáltal lehetek emberhalásszá, ha Krisztust követem. Mutasd meg, ó, Uram, mit jelent téged követni, és segíts azt meg is cselekedni.

Két kérdésről kell itt elgondolkoznunk:

(1) MI A FELTÉTELE ÉS MI A KÖVETKEZMÉNYE A KRISZTUS KÖVETÉSÉNEK?

(2) MELY DOLGOKBAN KELL KRISZTUST KÖVETNÜNK?

I. MI A FELTÉTELE ÉS MI A KÖVET- KEZMÉNYE A KRISZTUS KÖVETÉ- SÉNEK?

1. Életet feltételez

A halott senkit sem követhet. A halott igehirdető nem követheti Krisztust; ha nincs meg benne az élet, a szellemi élet alapja, a semmivel egyenlő. Azért mondtam, és hangsúlyoztam, hogy kegyelem nélkül senki sem lehet igehirdető *in foro Dei*^{*}, csak *in foro ecclesiae*^{**}. Ez Krisztusnak a lelki módon való követését jelenti, így tehát lelki, alapot feltételez.

Mondd tehát, ó, én lelkem, milyen állapotban vagy te? Egykoron halott voltál, ez bizonyos: halott vétkeid és bűneid miatt. Feltámadtál-e sírodból? Volt-e részed az első feltámadásban? Rálehelt-e Krisztus halott, száraz csontjaidra? Vagy szellemed még most is halott, és rothad tovább bűneid posványában? Ha még mindig halott vagy, ak-

^{*} Isten ítélőszéke előtt.

^{**} Az egyház ítélőszéke előtt.

kor helyzeted szájalomra méltó; de ha élő vagy, az életnek milyen jelei mutatkoznak benned?

Ezzel kapcsolatosan megvannak a kéte-lyeim, mert még mindig romlottságot tapasztalok magamban. Ezért lássuk, mit mondhatok erről.

Róm 8,2,9 Akiben a Lélek lakik, annak élete van, és én hiszem, hogy él bennem a Lélek, *ergo* élek. Arra a következtetésre, hogy a Lélek velem van, a következő okok alapján jutottam:

1. *Olyan világosságom van, mely hajdanában nem volt.*

„Ama Vigasztaló pedig... mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek.”

Jn 14,26

Másként látok most, mint egykoron. Valaha vak voltam, de most már látok, bár az embereket úgy látom, mint valami járkáló fákat. Valaha sötétség voltam, de most világosság vagyok, gyenge ugyan, de az Úrban. Ez a világosság megláttatja velem:

Mk 8,24

(a) Egykori sötétségemét, azt a szomorú és szerencsétlen állapotot, amelyben régen éltem: Istent, Krisztust, vallást, templomba járást nem ismertem, esküdözéstől, káromkodástól való tartózkodásról már nem is beszélve, amelyektől gyermekként mindig óvtak. Ez a fény jelenlegi sötétségembe is bevilágít. Mily kevéssé ismerlek, ó, én Uram! Rólad való ismeretem homályos, mint a hajnal.

1Kor 13,12

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

(b) Feltárja előttem szívem bűneit, hiányosságaimat, gyengéimet, amelyek a legjobban végzett munkámban is kiütözköznek, méltó vagyok hát az Isten ítéletére. A kép-mutatók így szólnak: „Miért böjtölünk, és te nem nézed?” Megláttatja velem, hová hajol el a szívem a szolgálat alatt, és azonkívül, igen, megmutatja szívem első bűnös rezdüléseit a testi vágyak felé, és ma is szüntelenül elém tárja hitványságát, úgyhogy kénytelen vagyok azt gondolni és vallani, hogy a legjobb esetben is tisztátalan vagyok, tisztátalan.

Ésa 58,3

Róm 7

(c) Megmutatja számomra a Krisztus értékét, aki teljességgel csodálatos, tízezer között is Úr, kívánatosabb az egész világnál; akiért, hacsak a szívem meg nem csal (Uram, te tudod), lemondanék arról is, amit a világon a legtöbbre becsülök. „Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön.” Mert valóban: „Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, ó, Isten, mindörökké.”

1Pt 2,7

Zsolt

73, 25.26

(d) Felfedeztetni velem, hogy szükségem van rá; úgyhogy meggyőződéssel vallom, hogy semmi más, csak Krisztus segíthet rajtam. Ha minden tőlem telhetőt megteszek, akkor is csupán haszontalan szolga vagyok. Ha ezerszer többet tennék is, mint amire képes vagyok, akkor is mindent kárnak és szemétnak ítélnék az Úr Jézus Krisz-

tus ismeretének tökéletességéért. A lelkem érted kiált, ó, Isten, és hűen követ téged.

Zsolt 9,11

(e) A Krisztusról való ismeretem segít abban, hogy megbízzam benne, de jaj, gonosz, hitetlen szívem sok akadályt gördít elém. Krisztus mellettem van a bajban, ezért merem rá vetni terhemet. Tudom, hogy jó Úr, ezért bízom rá magam, amikor a munkáját végzem. Tudom, hogy kegyelme elég nekem, így a kísértések és megpróbáltatások idején lelkemet bátran hozzá emelem.

2. *A szolgálatban érzem a Szent Lélek segítségét.*

Róm 8,26

Nem tudom, miért kellene imádkozzam, de a Lélek segít erőtlenségemen. Sokszor halott lélekkel kezdtem el az imádságot, de meglevenedtem, mire a végére értem. Lankadt és erőtlen szívvel indultam, és ujjongva tértem meg; megköztözött voltam, de szabaddá lettem mind szavaimban, mind érzéseimben, és ez még inkább hálára indított, saját szemeim előtt pedig még gyarlóbb lettem, látva, hogy Isten mit tett velem; és ezáltal hálássá, de önmagam előtt esendőbbé is váltam, hogy Isten így tett velem.

1Kor 29,14

Aki tud ítélni, és vannak érzései, annak élete van. Én ezekkel rendelkezem, *ergo* életem van. A bűneimet tehernek érzem.

Ef 4,19

Mt 11,28

Uram, te ismered mulasztásaimat és megbízatásaimat, gondolataim és életem bűneit, ifjúságom bűneit és mindezek felett azt, ami mindennapos gondom: gonosz, visszaeső, hitvány szívemet, amelyet mindenekfölött

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

álnoknak és reménytelenül bűnösnek látok. Nyögök e bűnnek, halálnak súlya alatt, és vágyok megszabadulni tőle. Csak Isten tudja, micsoda teher volt számomra ez a nap is. Ha érzem a jelenlétét, ujjongok; máskor viszont oly távolinak érzem Őt. Ó, Uram, te elrejtetted orcádat előlem, és én megroskadtam. Uram mosolya édes lelkemnek, mint a lépes méz, haragja keserű, mint a halál.

Jer 17,9

Róm 7,24

Zsolt 30,8

Akiben melegség van, annak élete van; bennem van melegség; tehát életem van. Egy hármás lángot érzek gyengén pislákolni szívemben:

1. *A Krisztus iránti szeretet lángját.*

Róm 5,5

Szívem mindenek felett Őt szereti; és a Krisztus iránti szeretetet erősebben érzem ezen rövid időtartam alatt, mint hosszú ideig ezelőtt. Uram, önts olajat erre a tűzre!

Szeretem igazságait, amelyeket ismerek, amelyeket kijelent nekem Igéjéből. Szavát sokszor édesebbnek érzem, mint a lépes mézet. Megvigasztal és támogat engem. Nem tudom nem szeretni az Igét, mely felkavar, és amikor szívem halott, felélénkíti azt.

Zsolt 119,11

Zsolt 19,11

Szeretem parancsait, még ha romlottságom ellen szólnak is.

Róm 7,22

Szeretem ígéreteit, melyek olyanok, mint drága szíverősítő orvosságok a lankadt szívnek, mint élet a halálból annak, kit megviselt a harag fogsága vagy a romlottság uralma.

Szeretem fenyegetéseit, mert felette igazságosak; lelkem teljes szívvel egyetért velük. „Ha valaki nem szereti az Úr Jézus Krisztust, legyen átkozott! Maran atha.” Az igazságnak, amit az Isten közöl velem, minden betűje kedves előttem, és kegyelem által igyekszem ragaszkodni hozzá.

1 Kor 16,22

Szeretem azokat, akikben Isten képe tükröződik vissza; bár másképp hitványak és megvetésre méltóak volnának, szívem mégis megmelegsik irányukban.

1 Jn 3,14

Szeretem munkáját, és boldog vagyok, amikor gyümölcsöző, bár, ó, jaj, most kevés örömben van részem.

Róm 1,8

Szeretem rendeléseit, és mindazt, ami az Ő pecsétjét hordozza; még ha ez mind gyenge, gyarló volna is; szeretem dicsőségét, és bármi is történjék velem, Ő magasztaltassék fel.

2. Szívemben érzem a Krisztus igazsága iránti vágyakozás lángját.

Mt 5,6

Szívem őszintén kívánja levetkőzni saját igazságát, amely rongyokhoz hasonló, és az Ő igazságosságának palástjával óhajt felöltözni, felékesíttetni. Ez az esküvői ruha lelkemet is áthatja; így tisztán talál majd a Mennyegzőnek Ura, amikor visszajön megvizsgálni a vendégeket. A lelkem elégedett, és belenyugszik abba, hogy az Ő igazsága tart meg, bár, ó, jaj, aljas szívem néha boldogan elfogadna egy saját, házilag szőtt ruhát.

Ugyanakkor érzem szívemben az Ő kö-

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

zössége iránti vágyakozás lángját. Amikor kívánkozom hozzá, bár szívem néha közömbös, máskor felkiált: Ó, bár tudnám, hol találhatnám meg Őt! Mily boldogságot találtam a vele való közösségben, legfőképpen az úrvacsora szentségében, meg az imádságban, elmélkedésben, az őszinte és komoly prédikációk hallgatásában és az Ige hirdetésében, ebben a lelkemnek felettébb édes próbatételben, midőn az Úr gyertyájának fénye beragyogja a templomot!

Zsolt 42,1

Amikor közösségben vagyok vele, igyekszem megmaradni ebben az állapotban: öröködöm a szívem felett, és hozzá fohászok. Amikor vágyom vele lenni, tőle kérem el ezt az ajándékot, bár, ó, jaj, hosszú ideig gondatlan voltam. Lelkem néha kívánja azt, hogy átmenjen az örök életre, és a „romolhatatlan, szeplőtelen és hervadhatatlan örökség” birtokába lépjen. Vágyom megszabadulni ettől a bűnös világtól; hogy feloldódjam, és Krisztussal lehessek, és ez mindennél értékesebb számomra, főként három esetben:

1 Pt 1,4

(a) Amikor közelebb kerülök Istenhez, mint általában; amikor lelkem úgy eltelik, mintha zsírral és velővel lakott volna jól, mikor szívem nemessé lesz, és megveti a világot.

(b) Amikor a bűnnek és halálnak teste s bűnös szívem súlya alatt nyögök, és küzdök ellenük, akkor szeretnék ott lenni, ahol a Sátán nem kísérthet, ahová bűn nem léphet

be. Igen, amikor teljesen magamra maradok... (Napló, 1696. aug. 2., ahol lejegyeztem a legjellemzőbb esetet.)

(c) Amikor az Igét hirdetve látom, hogy az evangélium hatástalan marad, hogy az emberek közömbösek, és megmaradnak utálatosságaikban.

3. Első ízben érzem kiáradni szívemben az Isten iránt való buzgóság hevét, amely arra sarkall, hogy tevékeny életet éljek ott, ahová Isten helyezett.

Amikor K-ban voltam, igyekeztem tenni valamit Istenért, bár sajnos némely cselekedtem semmi jót nem szült. Mielőtt jelentkeztem volna a vizsgákra, egyik legfőbb indítókomban az volt, hogy ezáltal lehetőségem nyílik a bűn ellen tanúskodni, és kiderül, tudok-e eszköz lenni abban, hogy vajh egy lelket bűnös útjából megtérítsek. Ezt cselekszem, amióta az Úr felhatalmazásából igehirdető lettem: bizonyosságot teszek a bűn ellen szabadon, világosan, és oly őszintén, amennyire csak tőlem telik, a kegyelem erejével, de mégis gyengeségben. És, Uram, Te tudod, hogy az én nagy kívánságom az, hogy embereket halászhaszak, és ehhez a képességet tőled szeretném kapni, a magam bölcsességét pedig félreteszem. Mily nagy elégedettséggel töltené el lelkemet, ha ez sikerülne, mert kívánkozom jót tenni másokkal, még ha magam el is vesznék.

Emiatt nem kímélem e gyenge testet, és kívánom, hogy soha ne legyek munka nél-

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

kül, sőt inkább jöjjenek hívatlanul is néha. Mégis, lelkiismeretem arra figyelmeztet, hogy ezen a ponton sokszor túl könnyelmű voltam, és amikor bizalmasan beszélgettem emberekkel, nem feddtem meg őket vétkeikért úgy, mint kellett volna, mert szabadságra vágytam. De az Úr ereje által elhatároztam, hogy nem engedek a kísértésnek.

Másrészt, szívem sokszor felháborodik a magam és a mások bűnei láttán. Sokszor gondoltam az apostol szavaira, amikor legyőzött a kísértés, és ezzel elégedett is voltam, mintha bosszút álltam volna magamon, és aláírtam volna az ellenem szóló ítéletet, igazat adva az Úrnak ellenem szóló igazságos eljárásaiban. És Uram, nem utálom én azokat, akik tégedet utálnak? Nem keserítnek-e azok, akik fellázadnak ellened? A te gyalázóidnak gyalázásai hullanak reám. És lelkem felindul, és elszomorodik, amikor bűnösöket lát, akik nem tartják meg törvényeidet.

Zsolt 69,10

Harmadrészt szomorkodom azok miatt a dolgok miatt, amelyeken nem áll módomban változtatni. Uram, te tudod, mennyire reám nehezettek ennek az országnak a bűnei, mennyire nyomasztottak és nyomasztanak még most is; ezekben az időkben különösen terhel azok erélytelensége, akik összefognak a fertelmességeket cselekedőkkel; némely tanító hitetlensége; az Isten iránti buzgalom hiánya, vagyis hogy nem

vizsgáljuk meg alaposan, mi az, ami átkozott a táborunkban, most, amikor Isten haragja ennyire lesújtott ránk; nem ismerjük be bűneinket, nem újítjuk meg nemzeti fogadalmainkat, amint azt elődeink tették. Sokan mintha szégyellnék a szövetséget, akikért viszont a skót egyháznak kellene szégyenkeznie.

Zsolt 92,13-15 A növekedés és a mozgás az életnek jele. Úton vagyok a menny felé, egyre jobban szeretem Krisztust, és azon igyekszem, hogy keresztyéni életemben haladás mutakozzék. A következő kegyelmi ajándékok növekedését vélem felfedezni magamban:

2Pt. 3,18 (1) Krisztusról és az Ő útjairól való tudásom gyarapodását. Jobban ismerem Krisztust és az Ő útjait, mint korábban. Noha nem értem Őt úgy, ahogy kellene, mégis, többet tudok, mint régebb.

(2) A szeretet növekedését. Hacsak szívem meg nem csal, e hónapban elevenebben, erősebben éreztem a Krisztus iránti szeretetet, mint korábban, lelkem jobban megrendül, ha Ő távol marad az istentisztelettől.

(3) Hitem növekedését. Úgy vélem, jobban rá tudom bízni magamat Istenre, mint egykoron. Többször megtapasztaltam jószágát, nevének ismeretét, ezért úgy hiszem, jobban reá tudom helyezni terhemet, mint

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

régebb. De könnyű úgy úszni, ha a fejünk tartja valaki. Uram, növeld hitemet! Hiszek, Uram, légy segítségül az én hitetlenségemen.

Mk 9,24

(4) Éberségem növekedését. Régebb szívem közönyösségének szomorú következményeivel kellett szembesülnöm. Most az éberség jó hatását érzem magamon; a lelkem megszokta, hogy érzékenyebb legyen; de nem is merek már szívemnek akkora szabadságot adni, mint régebb. Mégis, mindezek ellenére az Úr joggal róhatja fel nekem, hogy elkeseríti könnyelmű szívem. De Uram, te tudod, hogy ez a könnyelműség engem is összetör. Az Úr zárja el előlem ezeket a kísértéseket az Ő pecsétjével.

(5) Megfigyeltem, hogy a világ iránti megvetés erősödik lelkemben. Hálát adok ezért Istennek.

2. A Krisztus követésének előfeltétele: ismerni az utat, amelyen Krisztus járt

Egyetlen ember sem követheti a másik ember példáját, anélkül hogy tudná, amaz hogyan élt. Ugyanígy, senki emberfia nem követheti Krisztust, ami az emberhalászatot illeti, anélkül hogy tudná, Krisztus hogyan fogott lelkeket, és ezt úgy értem, hogy már amennyire mi azt követni tudjuk. Tanulmányozd tehát, ó, én lelkem, az evangéliumi történeteket, ahol ez megjelenik, s

e szerint cselekedjél, hogy méltóképpen követhesd Krisztust. Mily szomorú azok sorsa, akiknek erről tudomásuk sincs!

3. A Krisztus követése bizonyos gyengeségérzetet feltételez, az útmutatás igényét

Az olyan ember, aki ismeri az utat, és elboldogul vezető nélkül, nem szorul arra, hogy mást kövessen. És bizonyára e tudás utáni vágy az oka annak, hogy sokan előreszaladnak, messzebbre mennek, mint ameddig Krisztus példája valaha is szólította őket; mások pedig a Krisztusétól teljesen különböző útra térnek, amelyet saját felfuvalkodott szívük és hiú elméjük választ. De te, ó, én lelkem, ismerd el, hogy gyermek vagy ezekben a dolgokban, aki nem tud járni, csak ha vezetik; mint a lakatlan vidéken járó idegen, aki vezető nélkül nem tudja követni a helyes utat. Ismerd el gyengeségedet, ürességedet, amelyekről könnyedén meggyőződhetsz, és bánkódj fölöttük. Erre nézve komolyan fontold meg a következőket:

(1) Azt az igét, hogy: *És ezekre [Krisztus jó illatát hordozni] kicsoda alkalmas*. Senki önmagában nem mondható alkalmasnak; még az emberek között a legnagyobb sem. Ez azt jelenti, hogy az elégtelenség téged is érint, aki annyira nem éred fel amazokat, mint akkor a magas cédrust. És maguktól még azok sem tudnak tanítani.

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

(2) Fontold meg, micsoda súlya van a munkának, még az igehirdetésnek is, amely jelenleg feladatod. Tetszett az Úrnak, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg azokat, akik hisznek; és amint azt tegnap gondoltad (1699. jan. 22.-én), mielőtt felmentél volna a szószékre, ez megpecsételheti egyesek megmentését, de mások elkárkozását is. A Lélekben, a Lélek hatalmával és bizonyosságával hirdetni az Igét nem könnyű feladat. A te sajnálatraméltó adottságaid nem tesznek alkalmassá téged erre.

(3) Fontold meg, mi vagy akkor, amikor Istennek úgy tetszik, hogy elhagyjon: bármennyire is kínlódnál, erőlködnél olyankor a tanulásban vagy prédikálásban, semmire sem méysz. Úgy vélem, annyiszor volt már ebben részed, hogy megtanulhattál őrizkedni attól, hogy lelked terhét magadra vedd, hanem inkább az Úrra bízod azt. (Lásd Napló, 1699. június 3., július 3., december 6., 1699. január 6. stb.)

(4) Fontold meg, mily kicsiny részt ismeresz Istenből. Még életed delén is, amikor a munkádat a legjobban végzed, mily alacsonyan vagy! És mennyire távol vagy még attól, ahol lenned kellene...

(5) Fontold meg, hogy még ha olyan tehetségekkel rendelkeznél is, mint az angyalok, akkor sem tudnál megtéríteni egyetlen lelket sem, ha Krisztus nem jönne segítségdre. Ezért ismerd el, hogy gyenge terem-

mény vagy, elégtelen a munkára; és ne a saját erőddel, hanem az Úr nevével indulj. Ha így teszel, legyél bár ifjú, az Úr megsegít, hogy legyőzd a nagy Góliátokat, amelyek szembeszállnak az élő Isten seregeivel.

4. A Krisztus követése feltételezi, hogy lemondunk saját bölcsességünkről

Mt 16,24
1Kor 1,17
A saját bölcsességünk nem szabad hogy vezetőnké legyen. Pál sem a szólásban való bölcsességgel akarta hirdetni az evangéliumot, nem a világi bölcsesség szabályait követte.

Ezért, ó, én lelkem, add fel saját bölcseségedet. Keresd inkább a felülről jövő bölcsességet; azon légy, hogy az élő Isten ígéit prédikáld, és ne a sajátjaidat. Amióta komolyan elhatároztad, hogy ezt az utat fogod követni, és buzgón imádkoztál, hogy ne a saját értelmed és a természetes okoskodásod gyümölcsét prédikáld, hanem azt, amit a Szentlélek ad néked, azt tapasztaltad, hogy az Úr különösen a kegyeibe fogadott.

Ne járj a természetes bölcsesség útján, ne a világi bölcsesség szabályait kövesd. A világ tanácsa mindig ez lesz: „Mester, kíméld magad; vigyázz a hiteledre, jó hírnevedre atyádfiai között. Ha szabadon beszélsz, szidalmazó embernek tartanak majd, ige hirdetéseidet pedig gáncsokodásnak fogják nevezni. Minden egyházközség veled fog ijesztgetni, hogy az emberek réme

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

vagy, aki mindannyiukat a pokolba prédikálja. Ez és ez az ember, aki nagy tekintéllyel rendelkezik valamelyik egyházközségben, soha nem fog kedvelni téged. Ilyen prédikálás által nem lehet embereket megnyerni, hisz már mindjárt az elején megrémítet őket. Lassan, fokozatosan kell behálózni a hallgatóságot, egy kicsit mézes szavúnak kell lenni, legalábbis kezdetben, mert ez a nemzetség nem bírja elviselni azt a tanítást, amelyet hirdetsz.”

De te arra a bölcsességre hallgass, amelyik felülről való, és azt kövessed: mert a világi bölcsességé Isten előtt bolondság; amit az emberek nagyra becsülnek, Isten szemében értéktelen. A felülről való bölcsesség arra fog indítani, hogy add fel a hiteledhez, jó hírnevedhez való ragaszkodásodat stb. Azt fogja mondani neked: „Hadd nevezzenek, aminek akarnak, kiálts teljes torokkal, ne kíméld; mint trombita emeld fel hangodat.” Azt fogja mondani neked, hogy Ő az egész emberi nemzetség lakóhelyének határait meghatározta. Azt fogja szólni, hogy nem sokan hívtak bölcsnek test szerint, nem sokan hatalmasok, nem sokan nemesek. „És szóljad az én beszédimet nekik, vagy hallják, vagy nem.” Olyan törvényeket fog mutatni neked, amelyek teljesen ellentétesek a világi bölcsességgel. Hadd gondoljam át, miképpen szól hozzám a világi bölcsesség, és miképpen a felülről jövő bölcsesség.

1Kor 1,18

Mt 16,24;

Lk 14,26

Ésa 58,1

ApCsel 17,26

1Kor 1,26

Ez 2,7

**VILÁGI
BÖLCSESSÉG**

A tested gyenge, kí-
méld; nem tudja elvi-
selni a fáradságos, ne-
héz munkát, a kime-
rültséget; óvd hát
magad.

Élj választékos, finom
kifejezésekkel; ezek
ajánlják be az igehirde-
tést a tanult emberek-
nek; ezek nélkül sem-
mibe veszik azt.

Törekedj arra, hogy
prédikációid nyájasnak

**LELKI
BÖLCSESSÉG**

A tested Istené, a lel-
ked szintúgy, ne kí-
méld hát őket, amikor
Istent dicsőíted. „Fá-
radtságban és nyomo-
rúságban...” (2 Kor
11,27) „Erőt ad a meg-
fáradtaknak és az erőt-
len erejét megsokasít-
ja.” (Ésa 40,29) Ezt te is
megtapasztaltad.

Krisztus azért küldött,
hogy „az evangéliumot
hirdessem; de nem szó-
lásban való bölcsesség-
gel.” (1 Kor 1,17) „Ne
menj hozzájuk „nagy
ékesszólással, avagy
bölcsességgel.” (1 Kor
2,1) „Beszéded és pré-
dikálásod ne legyen
emberi bölcsességnek
hitehető beszéde.” (1 Kor
2,4)

„Kiálts teljes torokkal,
ne kíméld; mint trom-

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

és nyugodtaknak tűn-
jenek. Ne térj ki az or-
szág vagy hallgatóságod
egyes bűneire.

Ha nem így teszel, fel-
bosszantod hallgatósá-
godat, és bajba kever-
hetnek. És micsoda
bolondság is volna ré-
szedről merészen szólni
ehhez a nemzetség-
hez, amelynek már az
ábrázata is irtózatos.

Veszélyes dolog szaba-
don beszélni, kitérve a
részletekre; nagyobb

bita emeld fel hango-
dat, és hirdesd népem-
nek bűneiket.” (Ésa
58,1) „Jobb a nyilvánva-
ló dorgálás a titkos sze-
retetnél.” (Péld 27,5)
„Igyekezzél, hogy Isten
előtt becsületesen meg-
állj, mint oly munkás
[...], aki helyesen ha-
sogatja az igazságnak
beszédit.” (2 Tim 2,15)

„Aki megfeddi az em-
bert, végre is inkább
kedvességet talál, mint
a sima nyelvű.” (Péld
28,23) Efelől van ta-
pasztalatom. „Olyan-
ná, mint a gyémánt,
amely keményebb a
tűzkőnél, tettem a te
homlokodat; ne félj tő-
lük, és meg ne rettenj
tekintetüktől, mert
pártos ház.” (Ez 3,9) A
tapasztalat ezt igazolja.

„Aki tökéletességben
jár, bátorsággal jár.”
(Péld 10,9) „Aki jár tö-

kockázatot jelenthet ez, mint gondolnád.

Úgy néznek majd rád, mint holmi bolondra, mintha az emberek réme volnál; szidalmazónak fognak hívni, elvesztet jó hírnevedet, hiteledet, amelyekre viszont szükséged van. Az emberek gyűlölni fognak, és irtóznak majd tőled; és ugyan miért tennéd ki magadat ezeknek?

A nagy emberek különösképpen megbotránkoznak rajtad, ha nem beszélsz szépen velük, udvarolva, a kedvükben járva. És ha a nagy emberek, akik bölcssek és hatal-

kéletesen, megtartatik.”(Péld 28,18)

Bolond legyél, hogy bölccsé lehess.(1Kor 3,18) „Látványossága lettünk a világnak.”(1Kor 4,9.10) „Nem nagyobb a szolgálta az ő uránál”(Jn 15,20, vö. 10,20) „Ördög van benne és bolondozik, mit hallgattok reá?” Ha Krisztus követője akarsz lenni, „meg kell tagadd magad”. (Mt 16,24) „Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt tinálatoknál”, mondja az Úr. (Jn 15,18)

„Nem leszek személyválogató senki iránt; nem hízelkedem egyetlen embernek sem; könnyen elszólíthatna engem a teremtmény!” (Jób 32, 21.22) „Vajon a főemberek vagy a fari-

masak, lenéznek téged, mit fogsz gondolni a magad prédikálásáról?

A mi népünk nemrég szabadult a püspöki rendszer hatalmától, és nem óhajtja végighallgatni bűnei részletes lajstromát, és különösképpen nem akarja, hogy régi sebeit felszárítsd. Nem tudják befogadni ezt a tanítást. Más tanítás jobb lenne nekik. Tartsd tőlük távol e dolgokat, mert még megbetegítik őket. Nem tesz jót nekik.

zeusok közül hitt-e őbenne valaki?”(Jn 7,48) „Nem sokan hívtak bölcssek test szerint, nem sokan hatalmasak, nem sokan nemeselek.” (1Kor 1,26) „És a királyok előtt szólok a te bizonyosságaidról, és nem szégyenülök meg.”(Zsolt 119,46)

„És szóljad az én beszédimet nekik, vagy hallják, vagy nem.”(Ez 2,7) „Ha ezt mondom a hitetlennek: Halálnak halálával halsz meg, és te őt meg nem inted és nem szólasz, hogy visszatértsd a hitetlent az ő gonosz útjáról, hogy éljen: az a gonosztevő az ő vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedből kívánom meg.” (Ez 3,17.18) „Csak azt fogom mondani, amit az Úr mondand nekem.” (1Kir 22,14)

Am ha mégis prédikálsz bűneikről, az elővigyázatosság azt kívánja, hogy nagyon óvatosan tedd. Bár lelkiismereted arra figyelmeztet, hogy ez a feladatod, legalább fogalmazz burkoltan, hogy senkit meg ne sérts, különösen azokat nem, akik újonnan jöttek. Ne töltsd meg előítéletekkel őket; ráérsz ezzel később is.

Főleg azokkal légy kedves, akiknek szava számít az egyházközségekben, amíg le nem telepszel egy gyülekezetben, és fizetést nem kapsz. Ha nem így teszel, számíthatsz arra, hogy sosem lesz nyug-

„Kiálts teljes torokkal, ne kíméld.” (Ésa 58,1)
 „Átkozott, aki az Úrnak dolgát csalárdul cselekszi.” (Jer 48,10)
 Ne bánj csalárdul az Úr szavával. Péter először azt mondta a zsidóknak, hogy csak azért jönnek, hogy hallják, hogy: „megragadván [Krisztust], gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megölétek.” (ApCsel 2,23) „Nékem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem, amíg napal van: eljő az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhatik.” (Jn 9,4)

„Személyt válogatni nem jó; mert még egy falat kenyérért is vétkezhetik az ember.” (Péld 28,21) „Legyen meg az Úrnak akaratja.” (ApCsel 21,14) Az Úr az egész emberi nemzetségnek megha-

tot; mert a gyülekezetek megijednek tőled, és nem fognak hívni, és miből fogsz akkor megélni? Az ilyen prédikálás csak a károdra válik, míg másként jobban lesz dolgod.

tározta „eleve elrendelt idejőket és lakásoknak határait.” (ApCsel 17,26) „Tanácsom megáll, és véghez viszem minden akaratomat.” (Ésa 46,10) „Isten hozza vissza a száműzötteteket.” (Zsolt 68,7) A hívő ember bővelkedik áldásokban; de aki hirtelen akar gazdagulni, büntetlen nem marad.” (Péld 28,20)

Látod tehát, ó, én lelkem, hogy a világi bölcsesség habár szépen, sok színlelt értelemmel beszél, de teljesen ellenkezik a felülről jövő bölcsességgel. Szépeket ígér, de ígéretei nem mindig válnak valóra; keményen fenyeget, de fenyegetései sem mindig valósulnak meg: a vakondtúrást hegynek, a hegyet vakondtúrásnak mutatja. Ezért hagyj fel a világi bölcsességgel, mert Isten előtt bolondság az. A világi értelem arra tanít, hogy féld azokat, akik csak a tested ölhetik meg, de másképp nem sokat tehetnek, az igazi istenfélelmet viszont kiűzi.

Ó, én lelkem, emlékezz az Igére, és gyakorold magad benne, hogy általa megerősítést nyerj: „Az emberektől való félelem tört vet; de aki bízik az Úrban, kiemeltetik.” Soha ne keress mulandó hasznot, kockára téve lelkedet, hanem „várjad az Urat, őrizd meg az ő útját; és fölmagasztal téged, hogy örököld a földet”, mert ez a legbiztosabb. Bármit is mondana a világi bölcsesség, bármennyire is ostobaságnak tartaná utadat, emlékezz, hogy „az Isten bolondsága bölcsőbb az embereknél.”

Péld 29,25

Zsolt 37,34

1Kor 1,25

5. A Krisztus követése azt feltételezi, hogy nem embereknek engedelmesködünk, és csak annyira követjük őket, amennyire ők követik Krisztust

„Legyetek az én követőim, mint én is a Krisztusé.” Amiben ők Krisztust követik,

1Kor 11,1

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

abban én is követhetem őket, de másban nem. Az emberek mind esendők, s a legnagyobbaknak is megvoltak a maguk hibái. Figyelemreméltó példa erre Luther véleménye Krisztus testi jelenlétéről az úrvacsorában.

Ezért ó, én lelkem, ne engedd, hogy emberi tekintély arra bírjon, hogy egy kicsit is letérj az útról. Ha nem Krisztus mondja meg neked, ó, én lelkem, hogy merre legeltet, lemaradhatsz és eltévedhetsz. Vigyázz, ne az Úr szolgáit, hanem Őt kövessed.

II. MELY DOLGOKBAN KELL KRISZTUST KÖVETNÜNK?

Mely dolgok azok, amelyekben utánoznom kell Őt? Milyen példát adott Ő, amelyhez igazodnom kell, ha emberhalász akarok lenni? Az, amit Ő isteni erő által tett, leutánozhatatlan; én nem arra hívtam, hogy saját erőmmel bűnösöket térítsek, csodákat tegyek, hogy általuk igazoljam a tanítást, amelyet hirdetek stb. De van néhány dolog, amelyben Krisztus utánozható, ezekben kell a prédikátoroknak követniük Őt, ha emberhalászká akarnak válni.

Először is, Krisztus nem elhívás nélkül vette magára az evangélium hirdetését: „Az Úr Isten Lelke van énrajtam azért, mert felkent engem az Úr, hogy a szegényeknek örömet mondjak; elküldött, hogy bekössem a megtört szívűeket, hogy hirdessek a foglyoknak szabadulást, a megkötözötteknek megoldást.” Azoknak, akik emberhalászok akarnak lenni, követniük kell Őt ebben. Az Atya

Ésa 61,1

küldte Őt, hogy hirdesse az evangéliumot; nem az Atya megbízása nélkül indult el. Ezzel a munkával Isten bíz meg. Akik küldés nélkül futnak, akik úgy vállalják ezt a feladatot, hogy Isten nem küldte őket, nem számíthatnak arra, hogy jót tudnak majd cselekedni a néppel. „Én nem küldtem őket, ezért nem használtak ennek a népnek.” Mondd tehát, ó, én lelkem, követted-e ebben Krisztust, vagy sem? Elhívott-e Isten erre a munkára, az evangélium hirdetésére, vagy küldés nélkül futottál?

Hogy ezt megválaszolhassam, figyelembe kell vennem, hogy kétféle elhívás létezik: a rendkívüli és a közönséges. Az elsőt nem is kerestem, és nem is merem ezt a látzatot kelteni. Tehát az a kérdés, hogy részesültem-e Isten közönséges elhívásában, hogy hirdessem az evangéliumot, vagy sem?

A közönséges elhívást négy összetevő alkotja:

(1) A keresztyén tanítás ismerete, amely a közönséges tanárok tudása fölött kell hogy legyen. Ezt igyekeztem megszerezni tanulás és az Úrhoz való imádkozás által; és el is értem egy bizonyos mértéket, bár jóval kevesebbre jutottam, mint szerettem volna. A tudásomat törvényesen megpróbálta az egyház, és meg volt vele elégedve.

(2) A tanításra való rátermettség, a tudás átadására való képesség. Ezt is megvizsgáltam az egyház, és meg voltak elégedve velem.

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

Erről azok is tanúbizonyságot tettek, akiket tanítottam; Isten megajándékozott, ha nem is sok, de egy kevés tehetséggel.

(3) Egy bizonyos készenlét az evangélium hirdetésének elkezdésére. Tudomásom szerint ez megvolt bennem, amióta az Úr szólt hozzám, kivéve a nyomorúság idejét. Bár sokáig nem engedelmeskedtem az egyház hívásának, hogy a megpróbáltatások idején ellássam a lelkipásztori teendőket, noha szerettem volna maguk között tudni, de nem az akarás hiányzott belőlem akkor, hanem a képesség s a tisztánlátás, amely ily nagy munkához szükséges.

Mindazonáltal vágytam erre a munkára, s lelkiismeretem a tanúm, hogy e vágy nem világi nyereség kívánásából eredt; mert kívánkoztam a munkára már akkor is, és azóta is folytatom, még ha gondjaim is lennének miatta, bár semmit sem nyerhettem általa, hacsak nem kegyelemből.

És nem is a hiú dicsőség szerelme vezetett, te tudod, Uram, hanem az, hogy tehessek valamit érted. Emlékszem, amikor iskolás fiú voltam, az evangélium hirdetője szerettem volna lenni, mert láttam, hogy minden férfit, aki lelkipásztor volt, a lélek dolgai foglalkoztatták. Innen indult e munkára való vágyakozásom.

(4) Az egyház elhívása a vizsgákon való részvételre, amelyet nem én kezdeményeztem, és ezekben megállván, saját indítta-

Zsid 5,4

Róm 10,15;

Jer 23

Jer 23,32

1Pt 5,2

1Tim 3,16.17

1Tim 3,2;

2Tim 2,2

tásból lettem segédlelkész is; ami azt jelenti, hogy amit ebben a munkában tettem, nem Istentől való közönséges elhívás nélkül tettem, vagyis nem futottam küldetlenül. Elhívásom megerősítéséért a naplómhoz fordulok, ahol néhány dolog e célból le van írva, de itt nem jegyezhetem mindazokat le. Talán majd, ha időm engedi, kifrom, és rendezem őket. Áldott legyen az Úr, aki sötétégemet delelőre változtatta.

Másodrészt, Krisztus az Ő munkájával az Úr dicsőségét szolgálta. Nem az emberektől való dicsőséget, tapsot, becsületet kereste, hanem egyszerűen az Atya dicsőségét. Azok az emberek, akiknek nem ez a szándékuk, nem lehetnek hasznosak az egyház számára, hacsak nem *per accidens**. Minden tettek erre kell irányulnia; végső soron minden dolognak ezt a célt kell szolgálnia. „Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére míveljetek.”

1Kor 10,31

Látod tehát, ó, én lelkem, hogy ebben is követned kell Krisztust, ha emberhalásszá akarsz válni. Emeld fel szívedet e nemes cél érdekében, és mindenkor, főleg az Ige hirdetésekor ez legyen szemed előtt. Órizkedj attól, hogy saját dicsőségedet keresd a prédikálásban. Ne keresd a népszerűséget; ha

* Véletlenszerűen.

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

így teszel, elvetted jutalmadat, többre ne számíts. Mt 6,2

Ó, én lelkem, ne cseréld fel a sorrendet: „Az ezer ezüst, Salamon, tiéd legyen, a kétszáz annak gyümölcsének őrizője.” Vigyázz, Én 8,12 ne vegyél el magadnak ezret, Istennek csupán kétszázat hagyva. Az Ő dicsőségét tartsd szem előtt; taposs saját tekintélyedre, jó hírnevedre, és áldozd fel őket, ha szükséges, Isten dicsőségére. Segítségképpen gondolkodj el a következőkön:

(1) Mindent, amid van, Istentől kaptál. Mivel rendelkez, amit nem Ő adott néked? Minő oktalanság lenne tehát, ha azt, amit Ő adott, nem az Ő dicsőségére használnád fel; igen, micsoda hálátlanság?! És nem utálsz a hálátlan ember jellemét? *Ingratum si dixeris, omnia dixeris.**

(2) Gondolj arra, hogy amivel rendelkez, az mind a Mestertől kapott talentum, amelyet szaporítanod kell, mire Ő visszatér. Ha neki kamatoztatod, akkor megkapod jutalmadat. Ha azonban saját haszonra teszel szert, és a neki járó kamatot megtartod magadnak, akkor mi mást várhatsz, mint hogy Isten elvegye talentumaidat, és megparancsolja, hogy haszontalan és hűtlen szolgaként kivessenek a külső sötétségre, ahol sírás és fogcsikorgatás lésszen?

* Ha nem kívántnak mondod, ebbe mindent beleírtesz.

Isten különleges képességekkel áldott meg bennünket; ha viszont saját, hiábavaló hiúságunk érdekében hasznosítjuk őket, hogy a nép tapsát vagy a tanultak hozsánnáit learassuk, és így az egészet magunknak tartjuk meg, mily szomorú lesz az a nap, amikor Jézussal találkozunk. Melyik Mester tűrné el azt a szolgát, amelyiket elküldött a pénzzel, hogy vegyen neki egy rend jó ruhát, és ő elmenvén, elvette a pénzt, és magának vette meg azt a ruhát, amelyik az urát illette volna meg? Hogy is gondolhatnánk, hogy Isten büntetés nélkül engedi el azt a prédikátort, akit Ő elhalmozott lelki ajándékokkal, de aki mindezeket csupán arra használta, hogy járandósághoz jusson, vagy tapsot arasson, nem tisztelvén Ura dicsőségét. Jaj neked, ó, én lelkem, ha azt az utat választod, amelyen a mások és önmaguk lelkének rombolói járnak.

(3) Fontold meg, hogy a világ tapsa semmit sem ér. Nehéz megszerezni, mert a tanulatlanok azokat tapsolják készségesen, akiket a tanultak megvetnek, a tanultak pedig azokat, akikkel a műveletlenek nem törődnek. És ha meg is szerezted, mit nyertél általa? Hiábavaló, üres szélfúvást. Ők nagyra értékelnek téged, te nagyra értékeled magad, miközben Isten semminek tart. Emlékezz, ó, én lelkem, mit mondott Jézus a farizeusoknak: „Ti vagytok, akik az emberek

előtt magatokat megigazítottátok; de az Isten ismeri a ti szíveiteket: mert ami az emberek közt magasztos, az Isten előtt utálatos.” Lk 16,15
Ijesszen ez el attól, hogy a magad dicsőségét keresed.

(4) Fontold meg, hogy a saját dicsőségedet keresni irtózatos és utálatos dolog.

Elsőrészt, mert ezáltal Isten helyébe helyezed magad. A te célod az, hogy az Ő dicsőségét keresed, ehhez viszont hitvány önmagadat fel kell áldoznod. Ó, reszkess, én lelkem, nehogy hajótörést szenvedj ezen a sziklán, mert darabokra zúzódsz rajta.

Másodrészt, mert ez az elképzelhető legszemtelenebb képmutatás Istennel szemben. Úgy teszel, mintha Krisztust prédikálnád; de a magad dicsőségét keresvén, magadat prédikálsz. Úgy teszel, mintha Krisztust és az Ő útját ajánlanád a lelkeknek, de közben magadat ajánlod. Azt hiszed, Krisztus eltűri, hogy csúfot üzz belőle? Ó, én lelkem, óvakodj ettől; az Ő dicsőségét keresd, ne a magadét. Ki nem tekintené alávaló sértésnek, ha az a szolga vagy barát, akit elküld azért, hogy megnyerjen számára egy nőt, nem neki, hanem saját magának nyerné meg azt? Vajon Krisztus nem sokkal inkább az önmagukat prédikáló lelkészeket fog bosszút állni?

Harmadrészt, mert alávaló csalás és kegyetlenség a hallgatók lelkével szemben, ha

valaki inkább a képzeletüknek akar a kedvében járni, mint a lelküket megnyerni, ha inkább azt akarja elérni, hogy helyeseljenek neki, mint azt, hogy elfogadják Krisztust. Lélekölő út ez, és a taps drága áron vásároltatik meg: a lelkek vére által. Őrizkedj ettől, én lelkem. Nevezzenek, aminek akarnak, de te Isten dicsőségét és az emberek javát keresed.

(5) Gondolj arra, hogy a magad dicsőségét keresni kegyelem és Krisztus nélküli, hitetlen szívről tanúskodik: „Mimódon hitettek ti, akik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, amely az egy Istentől van, nem keresitek?” Egy porszemnyi hit is elég, hogy meggyógyuljon a fej és a szív könnyelműsége.

Jn 5,44

(6) Emlékezz, ó, én lelkem, saját hitványságodra. Mi más vagy, mint egy darab göröngy; ami a testedet illeti, az hamarosan visszatér a földbe, édes morzsává válik a férgek számára, amelyeken most tapodsz! Nem láttad, hogy az undorító kelések, bűzös betegségek sokszor mily taszítóvá teszik az élő testet, és mily rúttá válik az a halál után? Ne felejtse el azt a látványt, amelyben a Duns-e-i temetőben volt részed: a test, amely valaha talán szép volt, olyanná lett, mint a vakolat, csak annál sokkalta rútabb és utálatosabb. Eljön majd az idő, amikor te magad is ehhez hasonlóvá leszel.

És vajon mi más a te szíved, ha nem gyar-

ló, hitvány csúfság, tele megannyi undorító bálvánnyal, hasonló a legrosszabb férgek sokaságához. Nem olyan vagy-e, mint egy kalitka tele piszkos madarakkal? Mit gondoltál magadról 1699. január 16-án, hétfőn éjjel? Micsoda hitetlenséget láttál magadban, mennyiféle hitványságot? Eltelik vajh egy nap anélkül, hogy újabb megszegyentető dolgot ne fedeznél fel magadban? És ugyan mi vagy te, hogy Isten téged alkalmazott e szolgálatra? Akik egykoron társaid voltak, most hitványak, megvetettek; és mindezért a magad dicsőségét akarod keresni? Jaj neked, ha így teszel.

(7) Ne feledd, hogy aki Istent tiszteli, azoknak Ő tisztességet szerez; de aki megveti Őt, azt Ő is kevésbé becsüli. Tiszteld, ó, én lelkem, mint Mózes, az isteni megbecsülés módját, és óvakodj attól, hogy saját érdekeidet helyezd előtérbe Krisztussal szemben, mert így azok közé fogsz soroltatni, akik a saját érdekeiket, és nem a Krisztusét nézik.

1Sám 2,30

(8) Gondold végig, mi mindent tett Krisztus érted. Ne felejtse el jóságát, amelyet az ilyen magadfajta, hitvány nyomorult érdemtelenül élvez. Emlékezz meg felőle a Hermon földjéről, a Miczár hegyéről; engeddd, hogy az iránta való szeretet diadalmaskodjon benned, és akkor segíteni fog, hogy mindent feláldozhass az Ő dicsőségére.

Zsolt 42,7

Harmadrészt, Krisztus a lelkek javát tartotta szem előtt. Ő azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett, azért jött, hogy megkeresse Izrael házának elveszett juhait. Így elküldte az apostolokat, hogy a vakok szemeit megnyissák, s a sötétségből a világosságra, a Sátán hatalma alól az Istenhez vezessék őket. Kövesd ebben Jézust, ó, én lelkem, hogy emberhalász lehess. Amikor a prédikációidra készülsz, azt tartsd szem előtt, mi lenne a lelkek javára; amikor az Igét hirdeted, igyekezz az elveszett bárányokat visszatéríteni, a lelkeket a pokol tüzétől megmenteni; próbálj megtéríteni és Mesteredhez vezetni néhány embert. Ez töltse ki elmédet, ezen munkálkodj, bármilyen tanítást prédikálnál is.

Erre nézve gondold végig, ó, én lelkem:

(1) Mi az evangélium célja. Vajon mi más, mint a *finis operis*^{*}, és ha ez nem vezet *finis operantis*^{**}-hoz, akkor az nagyon siralmas. Krisztus az örökkévaló evangéliumot hirdette, az Isten akaratát, aki meg akarja menteni az embereket.

(2) Gondold meg, mi végre küldött ki téged Isten. Azért-e, hogy megkeresd a magad kenyerét? Jaj azoknak, akik nyereségnek tekintik az istenességet, akik az evangéliumot csupán múltó igényeiknek rendelik alá. In-

* A munka célja.

** Cselekvő cél.

kább éhen halok, mintsem hogy így keressem meg a kenyeremet. Nem azzal a céllal küldött tehát, hogy lelkeket nyerjél Krisztusnak? De bizony azért. Vigyázz tehát, ne hogy úgy járd, mint az, akit ura elküldött egy helyre, de odaérvén elfelejtette küldetését, és idejét hiábavalóságokkal, bolondságokkal tékozolta el.

(3) Gondolj arra, milyen értékesek az emberi lelkek. Ha megemlékezel erről, nem tehetsz mást, mint hogy azzal törődj, mi válna a javukra. A lélek értéke nyilvánvalóvá válik, ha meggondolod:

(a) Nemes természeti adottságait. A lélek *értelemmel* van felékesítve; képes megismerni a legmagasztosabb dolgokat is; szabad arra, hogy ezeket válassza; érzései vannak, hogy ezekre törekedjen: hogy Istent szeresse, s a bűnt gyűlölje. Egyszóval, hogy Istent dicsőítse ezen a földön, hogy örvendezzen benne itt és az örökkévalóságban.

(b) Vagy elnyeri az örök életet, vagy örökre a halálban marad. Vagy örvendezni fog Istennek az örökkévalóságban, vagy örökre vég nélküli kínokat fog szenvedni.

(c) Semmilyen világi nyereség nem tudja pótolni a lélek elveszését. „Mert mit használnál az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall. Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért?”

(d) Az ember megváltásáért Krisztus az Ő vérével fizetett. Neki kellett az Atya haragját elhordoznia, ami másképp a kiválasztottakat sújtotta volna egy örökkévalóságban keresztül. Semmi kevesebbrel nem lehetett volna megváltani az embert. Valóban értékes tehát a megváltás.

(e) Krisztus verseng a lélekért. Az ajtó előtt áll, és bebocsátásért zörget. A gonosz viszont csalátkeivel és csábításaival környékezi. És te, ó, én lelkem, közömbös vagy az iránt, hogy mi lenne jó annak, akit Krisztus és a gonosz annyira ostromol? Szégyelld magad, ha érdektelen szemlélőként állsz mellette. Így nem lehetsz a Vőlegény barátja.

(4) Gondolj arra, micsoda veszélyben vannak a lelkek. Ó, jaj, nagyrészüket bekötött szemmel járja a pusztulás országútját. Igyekezzen levanni szemükről a kendőt. Olyanok, mintha a pokol tüzében égnének: olyan annyira kegyetlen lennél, hogy ne érdekelné megmentésük? Ha így van, akkor te is velük fogsz égni, a vég nélküli világban, az Isten bosszújának tüzében, haragjának kemencéjében, amely a közömbös lelkészeknek hétszerte olyan forró lesz, mint másoknak.

(5) Jusson eszedbe, mily szomorú helyzetben voltál, mikor Krisztus reád tekintett. A pokolba vezető úton jártál vakon, mint egy vakond, míg végül Krisztus felnyitotta sze-

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

meidet, és egy igehirdető (a nagyra becsült H. Erskine) által megmutatta a veszélyt, amely felé haladtál, aki nem tartozott a közömbös Galliók közé, aki nem kémélte sem testét, sem hitelét, sem jó hírnevét, hogy megnyerjen téged és a hozzád hasonlókat. És te képes lennél közömbösen prédikálni másoknak? Vissza kellene borzadnom magamtól mint legaljasabb szörnyetegtől, ha így tennék. Uram, vihar támad a lelkemben, ha csak erre gondolok. Ellenemre való az ilyen prédikálás, lelkem utálja azt: de nélküled semmit sem tehetek. Inkább némi el, Uram, minthogy elszenvedd, hogy a lelkek java iránt közömbösen prédikáljak; mert némán legalább nem ölném meg sem a magam, sem a mások lelkét.

(6) Vedd fontolóra, hogy ha prédikációdban nem törődsz az emberek üdvével, az a következőkről tanúskodik:

(a) halott, élettelen szívről, a Krisztus szeretetét nélkülöző lélekről. Ha volna benned valami élet Krisztustól, valamennyi szeretet iránta, mernél-e közömbös lenni? Nem, hiszen az, akinek élete van, mozog; és akiben van szeretet, annak gondja lesz arra, hogy Krisztus királyságát hirdesse.

(b) hitetlenségről, főként az Isten fenyegetései iránti hitetlenségről. Mert hogyha hiszed, hogy a bűnösök és mindazon nemzetek, akik elfeledkeznek Istenről, pokolra

ApCsel
18,12-17

fognak vettetni, akkor nem hirdetheted nekik az Igét úgy, mintha mesét mondanál. Ha hiszed, hogy biztosan az örök tűzre fognak kerülni, szíved nem lehet annyira dermedt, hogy közömbös légy irántuk. Látványuk megolvasztja fagyott szívedet a hit által.

(c) bolond szívről, és ezáltal utálatos testről. Ki nem találná visszaszítónak az olyan őrszemet, aki ellenséget látván közeledni, csak egy intéssel, felületesen figyelmezteté né csapatát, hogy álljanak ellent, vagy szólna ugyan, hogy jön az ellenség, de közömbös maradna, mintha nem érdekelné, hogy túlél-e a csatát, vagy meghalnak? És mi csoda utálatos esztelenség az, ha az evangélium hirdetője közömbös az emberek iránt, amikor azok ekkora veszélyben vannak?

(7) Az ördög megcsúfolja az ilyen igehirdetőket: mint ordító oroszlán szertejár, keresztvén, kit nyeljen el. Akiket pedig emberi lelkek vigyázásával bíztak meg, csigalassúsággal dolgoznak. Az ördög komolyan kísért; de ezek közömbösek az iránt, hogy az emberek meghallják-e hívogatóikat és korholásaikat, vagy sem. Bezzeg, milyen buzgók a gonoszok szolgái, akik az ő munkáját végzik! Földet, vizet körbejárának, csak hogy egy új hívőt megnyerjenek. És akkor épp az evangélium hirdetői lennének közömbösek?

(8) Ha ez így volna, vagyis közömbös len-

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

nél az iránt, amire a léleknek szüksége van, úgy tűnne, hogy nem az ajtón jöttél be, hanem áthágtál a falon, és tolvaj, rabló vagy csupán: „A béres látja a farkast jönni, és elhagyja a juhokat és elfut: és a farkas elragadozza azokat.”; „A béres pedig azért fut el, mert béres és nincs gondja a juhokra.” Ó, én lelkem, emlékezz erre, ha valaha is közömbösnek találnád szívedet, és nem a lelkek jávára figyelnél.

Jn 10,1 vö.

Jn 10,12.13

(9) Nem számíthatsz Isten segítségére, ha elfelejtetted küldetésedet. Nem tudtad, s nem tapasztaltad-e, hogy e kettő, az Isten segítése az igehirdetésben és a vágy, hogy a lelkek javát szolgálj, *kéz a kézben* jártak veled? Ó, én lelkem, igyekezz hát ebben is hűen követni Krisztust, a lelkek üdvét tartva szem előtt; ha így teszel, tudtodon kívül emberhalász válhat belőled.

Negyedrészét, Krisztus nemcsak az emberek javát tartotta szem előtt, hanem komolyan foglalkoztatta helyzetük; a szívében viselte gondjaikat. Három dolog jut most eszembe, amiből kitetszik, mennyire törődött velük.

Szánta a sokaságot, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Meghatotta, hogy az emberek igazi pásztorra vágytak, szánta őket. Kövesd Krisztust, ó, én lelkem; szándd azokat, akik pásztor nélküli juhokként kóborolnak. Hagyd, hogy felerősödjön

Mt 9,36

benned ez az érzés, amikor olyan gyülekezetbe mérsz prédikálni, amelyet nemrég annak lelkésze alapított, és ahol sokakat látsz majd kallódni, bár hűséges pásztoruk van. Úgy nézz rájuk, mint olyan juhokra, akik nincsenek jobb helyzetben azoknál, akik pásztorra vágnak. De különösen szándd a gyülekezeti tagokat mint pásztorra vágyó juhokat olyankor, amikor olyan gyülekezetekbe mérsz, ahol megüresedett a szószék. Ez az indulat kétségtelenül segítségédre lesz, hogy még inkább kihasználj a rendelkezésedre álló időt, és összegyűjtsd őket. Indítsa meg a szívedet helyzetük. Evégett fontold meg a következőket:

(1) Az ilyenek áldatlan helyzetben vannak: ahol nincs látás, elvész a nép. Tudatlanok, ami nem esoda, hiszen nem volt, aki tanítsa őket; lelkük sivárrá lett, és ez sem véletlen, hiszen senki sem töri meg számukra az élet kenyerét; letérnek az Isten útjáról, senki sem figyel rájuk, az ördög pedig kap az alkalmon.

(2) Gondolj arra, hogy itt legalábbis (ez akkor íródott, amikor a Stirling-i presbiteriánus egyházkerületben prédikáltam) az embereknek nincsenek őrzőik, akik feletteseik gyűlölködésétől és ingerlékenységétől megvédenék őket. Így hát bármennyire is szívesen vennék az emberek, ha valaki megtörné számukra az élet kenyerét, nem juthatnak

hozzá, mert ezek visszatartják tőlük. Összeszorulna a szíved, ha olyan gyermekkel találkoznál, aki tanítóra vágyik, mert tudja azt, hogy egyedül nem boldogul, de gyámja megtagadja a kérését, sőt megakadályozza, hogy ez a vágy valaha is teljesüljön, arra kényszerítve a gyermeket, hogy mondjon le róla. Szándd hát, ó, én lelkem, azoknak a helyzetét, akik őrt szeretnének a lelkük számára, de azok, akiknek latba kellene vetniük minden tekintélyüket, hatalmukat, eszeségüket stb., hogy találjanak egyet számukra, félrevonulnak, vagy épp szembeállnak ezzel az óhajjal.

(3) Gondolj azokra, akik éppen azalatt lépnek át az időből az örökkévalóságba, amikor lelkipásztort kívánnak maguknak. Nincs senkijük, aki taníthatná őket, senki, aki megmutatná nekik a halál közeledtével rájuk leselkedő veszélyt, és nagyrészüket baromként pusztul el. Erről tanúskodnak a tapasztalataid is, hiszen ily helyzetben voltak azok a száanalomra méltóak is, akikkel haláluk előtt beszélteél. Ha ezt megfontolod, és szíveden viseled sorsukat, csak sajnálni tudod őket emiatt, ez pedig ösztönözni fog arra, hogy a közöttük töltött kevés időt arra használd, hogy felkészítsd őket a halálra.

Krisztus *sírt*, mert az Ő idejében az emberek nem tudták, amint azt ma sem tudják, melyik a békességre vezető út. Könnyek pe-

regtek végig a drága orcán, amikor tudatlanságukra gondolt.

Ó, én lelkem, bizony van okod gyászolni, bárhová is járnál e napokban. Ki törődik az-
zal, hogy mit kellene tenni azért, hogy bé-
kességben legyünk Istennel? Kevesen, vagy
talán senki sem vezetted Krisztushoz. Rit-
kán hallunk megtérésekről, a legtöbben a
nekik kirendelt idő alatt bűneikben alsza-
nak; örvendeznek az Isten béketűrése nap-
jának, míg nem béketűrése egyszer haraggá
nem változik.

Sok szívszorító gondolat juthat erről
eszünkbe. Azt már csak *in cumulo** említem,
mily siralmas ez a helyzet: a nap delén az
emberek viszályra mernek lépni oly félel-
metes ellenséggel, mint Isten, nyugodtan
ülnek, noha a bosszúállás kardja a fejük fö-
lött lebeg, és tudomásom szerint, ez a nap
akár a végső is lehet számukra; minden ist-
entisztelet, amit hallanak, az utolsó is lehet,
és még mielőtt felvirradna a következő nap,
újra találkozniuk kell majd a félelmetes és
rettenetes Felséggel, aki tövisnek és bo-
gáncskórónak tekinti őket, és megégeti őket
haragjának örök tűzével.

Ó, én lelkem, ezeket meggondolván,
hogy-hogy nem indulsz meg az emberek
mostani állapotán? Ha sírni tudnál, ez bizo-
nyára elég ok volna arra, hogy vért könnyezz.

* Befejezőképpen.

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

Jézus *bánkódott* az emberek szívének
keménysége miatt. Megszomorította, hogy
annyira közömböské lettek, hogy minden
eszköz, ami a megjobbulásukat munkálhat-
ta volna, hatástalan maradt náluk. Kövesd
Krisztust ebben, ó, én lelkem; szomorítson
meg, és fájjon neked, hogy ily kemény e
nemzetség szíve. Ó, mennyi kőszívet lát-
hatsz minden helyen, bárhova is mennél,
bárhon is prédikálnál! Nagyobb részük ér-
dektelen, mint kövek a falban; és akár csá-
bító ígéretekkel, akár rettenetes fenyegeté-
sekkel próbálnál hatni rájuk, azt tapasztalod,
hogy mindkettő hatástalan. Prédikálhatsz
nekik reggeltől estig, egy sem gyakorol kö-
zülük bűnbánatot, és nem érdekli őket, mit
cselekszenek.

Ó, boldogok azok, akiknek idejét Isten
lezárta, és magához vette őket! Boldogok
azok a szolgák, akiket Isten kihívott a szó-
lósból, mielőtt a talaj annyira megkeménye-
dett volna, hogy szinte minden munka hiá-
bavalóvá vált! Ez még annál is szomorúbb,
ó, én lelkem, ha meggondolod:

(1) Mi mindent tett Isten ezért a nemzet-
ségért. Levette nyakunkról a zsarnokság, az
önkényuralom igáját, felszabadított a püs-
pöki egyházkormányzás kötelékéből; és
mégis, mindezek ellenére ez a nemzetség
érzéketlen maradt.

(2) Hogyan tanított bennünket Urunk az

Ő vesszejével. Hosszú időn keresztül nem volt takarmány, amit az állatoknak adhatunk volna; de ez nem rázott fel bennünket. Aztán elhullottak a szarvasmarhák, de nem tértünk meg Istenhez. Majd emberek, asszonyok, gyermekek haltak meg. Az Úr megvonta tőlünk a termést. Ha jól tudom, negyedik éve, hogy szárazság van. És mi mégis kemények maradunk. „Ó, Uram, megverted őket, de ők nem bánkódtak; tönkre tetted őket, de nem akarják felvenni a dorgálást; orcáik keményebbek lettek a kősziklánál; nem akartak megtérni.” Hová vezet e keménység?

Jer 5,3

(3) Még ennél is szomorúbb, hogy úgy tűnik, a keménység átka láthatólag mindenkire kiterjed. Nemcsak a bűnösök, az Istent nyíltan káromlók vagy azok, akiknek nincs vallásuk, hanem részben a teológusprofesszorok is megkeményedtek. Ó, én lelkem, olyan idők ezek, amikor lehet, hogy Skócia oszlopai leomlanak, Mózes karja lehányatlik, és Amálek fog uralkodni.

Sok professzor szeretné tudni, hogy mi váltja ki az Isten haragját, de sírni nem sír fölötte; és a legszomorúbb, hogy azok, akik közöttünk Józsuékként járnak, és akiknek feladatuk volna megtalálni táborunkban azokat, akik nyomorúságba döntenek Izraelt, furcsamód nagyon óvatosan bánnak ezekkel a személyekkel, vonakodnak megmutatni

őket a népnek. És igen féltő, hogy vannak közöttünk átkozott dolgok, amelyek még nem fedettek fel.

Ó, bár helyezné Isten Sion őreinek szívére, hogy felkutassák, kik ezek az Ákánok, és bár adná, hogy az igehirdetők kötelezve legyenek, még az egyház által is, hogy az ország bűneiről szabadabban beszéljenek. De jaj! Ó, Uram, miért keményítettél meg mindannyiunkat haragoddal szemben?

(4) Ha meggondolod, hogy a szív keménysége milyen szomorú dolgokat vetít előre. „... ki szegülhetne ellene, hogy épességben maradjon?” Ó, jaj, az elkövetkező csapásról szól e szomorú jövendölés, tudván, hogy nem lágyulunk meg sem a szótól, sem a vesszőtől. Ezért az Úr nem kímél majd bennünket; és ha ezt felismerjük, felkészülhetünk arra, hogy az Ó eljövetelekor ítélete is szigorúbb lesz. Már most szomorú a helyzet; nagyon sok család él nyomorúságos állapotban, de mit sem javultak a csapás alatt; és még mennyivel szomorúbb lesz, ha ez így folytatódik! Kíméld, ó, Uram, örökségedet, a népet, amellyel szövetséget kötöttél, és inkább mutasd meg nekünk, mit tegyünk, hogy elmúlják tőlünk e csapás! Ó, én lelkem, bárcsak valóban tudnál bánkódni e nemzetség keménysége fölött.

Jób 9,4

LK 9,18

Ötödrészt, Krisztus sok időt töltött imádságban, főként mielőtt a sokasághoz beszélt volna. Kövesd őt ebben, ó, én lelkem. Nagy szükséged van arra, hogy imádkozz, mielőtt az Igét hirdetnéd. Légy sokat Istennel imádságban, amikor arra készülsz, hogy az emberek lelkével foglalkozz. Istentiszteleteid legyenek számtalan imádságaidnak gyümölcsei. Az ima bizonyára jól illik minden hívőhöz, de még inkább illik az evangélium hirdetőjéhez. Három dolog teszi az embert istenessé: *tentatio, meditatio et precatio**. Buzdulj fel, ó, én lelkem e felettébb szükséges munkára; és evégből fontold meg, hogy:

1. Prédikációban nem beszélhetsz más-
képp, mint ekképpen: „Így szól az Úr.” És
hogyan szólhatna Isten hozzád, ha nem ke-
resed Őt, és hogyan kereshetnéd, ha nem
őszinte imádság által? Másként azon kapha-
tod magad, hogy üres fejed szüleményeit
motyogod az emberek előtt, miközben egy
kevés ideig velük vagy a templomban. De
ó, silány az a prédikáció, amelyben az igehir-
dető csak azt mondhatja: „Így szólok én”, és
semmi többet; azt pedig nem mondhatja,
hogy: „Így szól az Úr.”

2. Hasonlítsd össze alkalmatlanságodat,
gyengeségedet a munka súlyával. Kicsoda
méltó az Ige hirdetésére? És ha beállsz e

* Kísértés, elmélkedés és kérés.

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

munkába, nem mersz majd sem imádság
nélkül tanulni, sem tanulás nélkül imádkoz-
ni, ha Isten ad néked időt mindkettőre. Ne-
héz munka a bűnösöket Krisztushoz vezet-
ni, az emberi lelkeket a pokoltól megmen-
teni. Nem volna hát nagy szükséged arra,
hogy Isten elé állj, mielőtt az Igét prédi-
kálnád?

3. Gondolj az Igére: „Ha tanácsomban ál-
lottak volna, akkor az én igéimet hirdették
volna az én népemnek, és eltérítették volna
őket az ő gonosz útaikról.” Kétségtelen,
hogy az evangélium sikertelenségéért legin-
kább azok az igehirdetők tehetők felelőssé,
akik manapság nem figyelnek az Isten taná-
csára, akik nem vezetnek úgy az embereket,
hogy azok meghallják Isten szavát. Tehát ily
módon, azaz hitbéli imádság által lehet leg-
inkább megismerni Isten tanácsát. Így hát,
ne hanyagold el ezt, ó, én lelkem, állj szilár-
dan a szolgálatban.

Jcr 23,22

Emlékezz, milyen sok áldásban részesül-
tél az imádság gyakorlása által, mily sok se-
gítségét kaptál Istentől, mind a tanulásban,
mind a prédikálásban. Emiatt, ha csak tehe-
tem, a szombat reggelt csakis az imádságnak
és az elmélkedésnek szentelem. Ez legyen
tehát a munkád. Erre való tekintettel külö-
nösen a következő dolgokért kellene imád-
koznod:

(1) hogy szóljon hozzád Isten, hogy azt

hirdesd, amit tőle kaptál; hogy ne a saját bölcsességed gyümölcsét prédikáld, ne azt, ami csupán a te agyad szüleménye; mert gyenge, szívtelen igehirdetés az ilyen.

(2) hogy légy együttérző azokkal, akiknek prédikálsz. Ha ez hiányzik, akkor nem szívvel, csak szóval fogsz prédikálni.

(3) hogy szíved a Mester dicsősége iránti buzgósággal legyen teljes; hogy szavad az Isten és az emberek iránti szeretetből fakadjon.

(4) hogy Isten a szívednek prédikáljon, mind amikor tanulsz, mind amikor az Igét hirdeted. Másként olyanná leszel, mint aki másokat etet ugyan, de maga éhen hal; vagy mint útjelző, mely utat mutat másoknak, de maga egy lépést sem tesz.

(5) hogy segítséget kapj ahhoz, hogy prédikációidnak meglegyen a megfelelő formája: hogy szívedet érintse meg, amit hirdetsz, hogy tudj hűségesen beszélni, semmit sem visszatartva abból, amit az Úr adott neked, anélkül hogy elméd összezavarodna vagy félnél felebarátaidtól.

(6) hogy legyen testi erőd, hogy dolgozhass, és ne zavarjanak a test gyengélkedései.

(7) hogy Isten támogasson munkádban jelenléte által, az istentiszteleten hatalma által, hogy az Ige, amit hirdetsz, meggyőző legyen, és a megtérést munkálja azokban, akik Krisztuson kívül vannak – legyen az

gyógyító szó a megtörteknek, erősítés a gyengéknek, a kételkedőknek, a botladozóknak stb.; hogy Isten maga vezesse a halakat a hálóba, amikor kiveted azt. Egyszóval, hogy segítséget kapj, és olyan munkásnak bizonyulj Isten előtt, akinek nem kell szégyenkeznie, mert helyesen hasogatja az igazság beszédét.

Prédikálás után Jézus ebben foglalatoskodott: „Minekutána pedig elbocsátotta őket, fölméne a hegyre imádkozni.” Kövesd ebben Krisztust, ó, én lelkem.

Mk 6,46

Jobb ezt tenni, mint délutánonként fontos emberek társaságában időzni, amit kerülsz, amennyire csak tehetem; és valahányszor mégis megteszem, egyfajta kínzás az számomra; amely elől eddig is kitértem, és szándékom szerint a jövőben szintúgy kifogok térni. Ha mégis arra kényszerülsz, hogy elmenjek, azon leszek, hogy kegyelem által több időt tölthessek majd egyedül.

Imádkozz, ó, én lelkem, hogy fáradozásaid ne legyenek hiábavalóak; hogy amit sokaknak hirdettél, az ne váljék mintegy földre öntött vízzé.

Imádkozz bocsánatért a nyilvános feladataidban elkövetett gyarlóságaidért; hogy Isten elfogadja készséges szívvel adott szerény adományodat, és ne vonja vissza kegyelmét kudarcaid miatt; hanem tetsszen neki, hogy mennyei harmat szálljon a föld-

re, amelybe magot vetettél, hogy idejében kisarjadjon; hogy a hirdetett Ige olyanná legyen, mint a gyülekezetek Mestere által bevett szeg, melyet a gonosz képtelen kihúzni.

Ne gondold, ó, én lelkem, hogy amikor az emberek szétszélednek, munkád be van fejezve. Nem, nem, nem így van. Gondolj csak arra, hogy amíg az Igét hirdetted, az ördög sem ült tétlenül, és később sem henyél. Míg azon fáradozik, hogy megsemmisítse munkádat, addig te nem törődnél azzal, hogy vigyázd azt? Ó, nem, ez megengedhetetlen; ez nem volna tetsző Isten előtt. És, ó, jaj! Eddig túl hanyag voltam ebben: Uram, segíts megváltoznom!

Vajon meg lenne-e elégedve a gazda azzal a béressel, aki kimegy, és nagyon szorgalmasan, lelkiismeretesen veti el a magot, de a vetést befejezván bejön, lustán leül, és elfelejt boronálni, a magot a földbe rejteni? Nem, sőt, nagyon elégedetlen lenne, mert a madarak jönnének, és felszedgetnék a magot. Így hát, ó, én lelkem, bár nagyon kell törekedned arra, hogy jó magot szerezz, és azt lelkiismeretesen és szorgalmasan elvesd, ha mindezek után könnyelműen távozol, és nem feded be, komolyan kérve az Urat, hogy tartsa meg azt az emberek lelkében, és adjon neki növekedést, a gonosz az egészet kiszedegetheti; és mivé lesz akkor munkád? És hogyan lehetne az Úr megelégedve ve-

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

led? Ezért hát imádkozz többet, kiálts gyakrabban az Úrhoz, amikor napi teendőid végére jutottál; és igyekezz ugyanúgy szíveden viselni munkádat, amikor befejezted, mint amikor elkezdted azt.

Nem kétlem, sokszor előfordul a prédikáció folyamán, hogy egyeseket elgondolkoztatnak a szavaid és bűntudatra ébrednek; néhányan talán meg is erősödnek; de mindkét hatás hamar elmúlik. Attól félek, meg kell vallanod és el kell fogadnod, hogy nem munkálkodsز eléggé azon, hogy vetés után betakard a magot, hogy a szeget tovább üsd, miután az behatolt a falba.

Bár az emberek között végzett munkád végén tested sokszor fáradt, bizonyára többet is tudnál tenni, mint eddig; és ha lelket mélyebben megérintette Isten, akkor tested fáradtsága sem foglalkoztatná elmédet annyira; hanem felülkerekednél rajta, hogy jót tehess munkád által, hogy a lelket ne rabolja meg örökké az a falánk keselyű vagy ordító oroszlán, a magad és mások üdvösségének ellensége. Napközben az ördög is ugyanúgy igyekezett ártani a lelkeknek, mint amennyire te a javukért fáradoztál, de ő éjszaka sem fog fáradtságra panaszkodni.

Légy hát bátor, ó, én lelkem, és erős az Úrban; ne engedj az ellenségnek, tartsd tisztas távolban. Jó segítőtársad van; Krisz-

tus éppúgy törődik a vetőmaggal, mint te. Folytasd hát utad, és légy erős az Úrban, és az Ő hatalmának erejében, és ne engedd, hogy ama ragadozó madár akár egy magocskát is elszedegessen, amíg képes vagy azt megóvni tőle.

Így tehát, ó, én lelkem, kövesd Krisztust, ebben a felettébb szükséges gyakorlatban munkálkodva. Uradnak és Mesterednek nem volt szüksége hosszas készülődésre, nem volt benne félelem, hogy az evangélium e munkájában kudarcot vall; hanem imádkozott, hogy mindenki, de főként az Ő Igéjét hirdetőik számára példát mutasson. Ne tekints hát el attól, amire Ő tanított, kövessed mindenben, még ezen írásodban is.

Hatodrészt, Krisztus megvetette a világot. Kévsre tartotta, mint ami nem illő az Ő követőihez. Szegénnyé lett, hogy mi meggazdagodjunk általa. Messiási szolgálatának elkezdésekor mindenestől azoknak a dolgoknak szentelte magát, amelyekre elhívatott: vagyis az evangélium munkájának. Mindenkinék, de különösen a lelkészeknek, követniük kell Jézust a világ megvetésében.

De vigyázz, ne utánozd Őt azokban a dolgokban, amiket nem parancsolt nekünk, ne vállalj önkéntes terhet, mert Ő a kiválasztottak bűneiért vezekelt. Az evangélium hirdetői nem mentesek attól, hogy törvényes

Mely dolgokban kell Krisztust követniük?

úton gondoskodjanak mindarról, amire maguknak vagy hozzátartozóiknak szükségük van; mert, ahogy az apostol mondja, a hitelennél is rosszabb az, aki nem gondoskodik a családjáról, ez alól pedig a lelkészek sem kivételek.

1Tím 5,8

Sőt világos, hogy az evangélium hirdetőinek sokszor kétkezi munkával kell eltartaniuk magukat és családjukat, vagy azért, mert az idők, amelyben élnek, oly kevésbé méltányosak, hogy nem engedélyeznek nekik annyit, amennyi létfenntartásukhoz elegendő, vagy azért, mert fizetségük felvétele hátráltatná az evangélium terjesztését, amint az Pál apostol gyakorlatából is kitetszik.

Tehát abban kell követned Jézust, hogy – hacsak nem feltétlenül szükséges – ne avatkozz a világ dolgaiba, nehogy az elhívásoddal és tisztségeddel szembeni kötelességeid rovására menjen. Az evangélium hirdetőjeként minden más dolgot háttérbe kell szorítanod. Ez az, amit az Úr parancsol nekünk: „Kövess engem, és hagyd, hogy a halottak temessék el az ő halottaikat”; és erre figyelmeztet az apostol: „Egy harcos sem elegyedik bele az élet dolgaiba.” Ez az, amit néhányan nem fogadtak meg, különösen püspökeink nem, akik egyidőben voltak bírúk és püspökök; amit az Úr teljességgel elítélt. „Ki tett engem köztetek bírónak vagy osztóvá?” – szól Ő. Ők mégis ekként csele-

Mt 8,22

2Tím 2,4

Lk 12,14

Mt 8,20

Jn 9,4

kedtek, csalhatatlanul bizonyítván, mennyire nem érzik munkájuk súlyát. És véleményem szerint ezt némely lelkipásztor manapság sem tartja be, hiszen, bár megvan az egyházi javadalomhoz tartozó földjük és a járandóságuk, ami megélhetésükhöz elegendő, ők mégis még több megművelendő földet vásárolnak.

Én a magam részéről nem látom be, hogyan mondhatják ezek, hogy nem avatkoznak ennek a világnak a dolgaiba, hiszen többet akarnak annál, mint ami az evangélium hirdetőiként megilleti őket. Ezek közül egyik sem kísértés a számomra, mert még csak segédlelkész vagyok. De látván, hogy nem vagyok letelepedve, romlott szívem és a ravasz ördög becsaphat, ha nem vagyok óvatos, és jelen helyzetem felőli érvelésük leverhet a lábamról, ha nem vigyázok kellőképpen.

Ezért, ó, én lelkem, óvakodj attól, hogy hízelgően prédikálj, valamelyik egyházköziség meghívására számítva. Vigyázz, nehogy a meghívás iránti vágyad odavezessen, hogy embereknek akarj tetszeni. Nem, nem; ez nem a te dolgod. Emlékezz, hogy Isten most is bőségesen gondoskodik rólad, amint Ő azt jónak találja. Ne is kívánj semmi többet a világból, mint ami feltétlenül szükséges; és az, aki eddig gondoskodott rólad megőrizvén az anyaméh óta, nem hagy el, amíg te nem hagyod el Őt, és hűséges maradsz hozzá. Em-

lékezz, Isten jelölte ki lakóhelyed határait, Ő határozta meg életed idejét. Még ha emberek vagy ördögök szegülnének szembe veled, nem volnának képesek akadályt gördíteni útabba. Isten ajándékozta meg családdal a magányosokat; és miért térnél ki Isten elől, aki gondoskodna számodra erről, vagy miért hoznád előre azt az időpontot, amelyet Isten tűzött ki neked? Tarts ki a hitben, ne félj. Isten, ha neki úgy tesz jónak, ellenségeinket barátainkká teheti. És bár romlottságuk ellenkezik a te tanításoddal, és ezáltal veled is, lehet, hogy lelkifurdalásuk támad, és Isten megkötözi őket, hogy ne induljanak ellened.

S ha netán soha nem állapodnál meg? Krisztus és apostolai vándorok voltak. Ha az Úr ezt jónak látja, te miért lennél ellene? Ha az Úrnak szőlőskertje különböző részein van szüksége rád, és egyszer ide hív, egyszer meg oda, ne pörölj vele. Talán úgy több jót tehetsz, mint másként.

Ha otthon telepedtél volna le, akkor néhányan itt, akiknek talán javára váltak az ige-hirdetéseid, megfosztattak volna tőlük, legalább annyira, mint tőled; és amíg Isten munkát ad, addig az ételt is mindig kirendeli számodra; és bárhova mennél is, nem tudnál kilépni Atyád birtokáról.

Továbbá, ha azt a másik utat választanád, és vétkeznél egy darab kenyérért, de választásod mégsem felelne meg elvárásaidnak,

ApCsel 17,26

elvesztetted a világot is és tiszta lelkiismeretedet is. De tegyük fel, hogy ezáltal szert tudnál tenni egy jó meghívásra, és egy jó javadalmazásra. Elvesztenéd viszont tiszta lelkiismeretedet, ami pedig szakadatlan ünnep számodra. Mert hogyan lehet ezt a gyakorlatot kizárni a szentségárulás vádjá alól, látván, hogy *munus a lingua** az, és biztos jele annak, hogy a lelkészt nem az emberek, hanem azok földi javai érdeklik, amelyeket meg is kaphatsz, Isten átkával együtt. Nem, Uram, a te erőd által elhatározom, hogy soha nem fogom ily drága áron a kényelmet és a gazdagságot megvásárolni.

Vigyázz, ó, én lelkem, hogy ne a *stipendium*** alapján fogadj el meghívásokat. Tedd azt félre, amikor a kéresem gondolkodsz. Amikor meghívnak valahová, az Istentől származó világosságra áhítozz, az Ő és az egyház tetszése szerint járj. Jaj lenne nekem, ha a fizetség függvényében kötelezném el magam egy hely mellett! Szánalmas teremtménynek bizonyulnék.

Gondold át a dolgokat ezektől elvonatkoztatva. Mert bizonyára szentségárulás az Isten ajándékát pénzért árulni. Vesszen a pénzével együtt az, aki így merészel tenni! Árusok ezek, akiket Isten kiűz templomá-

* Ajándék a nyelvtől.

** Ösztöndíj teológusok számára.

ból. Nem többek a béreseknél, akik fizetségért dolgoznak; és Bálám természete uralkodik bennük.

Ha így teszel, arra ingereled Istent, hogy átkot szórjon áldásaidra, hogy molyt küldjön abba, amit megszerzel; és bizonyára arra készíti majd Őt, hogy gyengévé tegye lelkedet, amint azt a zsidókkal tette a pusztában, amikor megadta nekik, amit kértek tőle.

Nem várhatod el, hogy Isten megáldja az ilyen munkát, sőt inkább szerencsétlenséget hoznál mindazokra, akikhez csatlakozol. Egyszóval, rossz útra térnél, és az Úr nem helyeselné ezt.

Van még egy harmadik eset is, amikor a világ megvetésének ugyancsak meg kellene jelennie az Ige hirdetőjében; és pedig, amikor az ember már le van telepedve, és rendelkezik támogatással és fizetéssel, és így kénytelen világi ügyekkel is foglalkozni, különösképpen akkor, ha nem egyedülálló. Ezáltal jóval több gond foglalja le, mint jelenleg engem bármely körülményeimben. Ebben az esetben a lelkésznek arra kellene törekednie, hogy minél kevésbé ártsa bele magát a világi dolgokba, inkább kerülje őket, amennyire módjában áll, különösen akkor, ha megbízhat valakit ügyeinek intézésével. Mert az üzletkötés vagy az arra való igyekezet bizonyára nem megfelelő elfoglaltság a lelkész számára. Nem azt akarom mondani, hogy aki ezt teszi, az nem lehet

egyszersmind emberhalász is; de sokszor az, aki annyit fáradozik a világ dolgainak rendezésében, alkalmatlanná teszi magát az emberhalászat művészetére. De mivel ez nem az én esetem, tovább is megyek, minden erre vonatkozó szabályt elhalasztván addig, amíg az Úrnak tetszeni fog, hogy ebben valaha megpróbáljon. Ó, én lelkem, kövesd Krisztust abban, hogy megveded a világot, hogy nem törődsz vele. Használhatod kezeid között, mint anyagot, de ne legyen teher számodra, máskülönben a lelkek gondozása nem fogja betölteni szívedet.

Hogy könnyebb legyen megvetni a világot, gondoldj annak hiábavalóságára. Salamon jól tudta, mit jelent a gazdagság, mégis azt mondja: „... felette nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!” A világ nagyon üres, nem tudja megvigasztalni a nyomorúságban levő lelket. Nem, nem tud segíteni a testnek, amikor betegségek kínozzák. A harag napján senki emberfia nem látja hasznát a világnak. A gazdagság mit sem használ annak, akivel perbe száll az Isten; amikor halotti ágyán fekszik, nem lel vigasztalást, még ha pénzes ládája tömve volna is; amikor Isten ítélőszéke előtt áll, semmit nem nyújt neki. Miért kellene akkor ezt a haszontalan és hiábavaló dolgot értékelni?

Gondoldj arra, hogy ahol a világ szeretete uralkodik, ott hiányzik az Isten iránti szeretet. „Ha valaki a világot szereti, nincs meg

abban az Atya szeretete.” Igen, még a kegyes szívben is annyival kevesebb lesz az Isten iránti szeretet, amennyire a világ szeretete uralkodik el abban. Olyanok ezek, mint a mérlegtányérok, amikor egyik felemelkedik, a másik lesüllyed. 1Jn 2,15

Figyeld meg, mennyire bizonytalanok a világi dolgok. Olyanok, mint a madár, amely a reggel szárnyára kelve elrepül. Ne bízd szívedet olyasmire, ami nincs. Mily sok külső változáson megy át az ember életében! A koldus joggal mondhatja: *Hodie mihi, cras tibi*^{*}. Néha a hitvány emberek magasztaltatnak fel, és a tiszteletreméltóakat értékelik kevésbé; a világ valóban *volubilis rota*^{**}; az a rész, amely most felül van, nemsokára alulra kerül. Nem veszed észre, hogy nincs semmi állandóság a világban a bizonytalanság állandóságán kívül? Minden folytonos változékonyságban van. Nabukodonozor egyik pillanatban emelkedett szívvel sétál palotájában, így szólván: „Vajon nem a nagy Babilon az, amit építettem?” , a másik pillanatban viszont száműzetik, és füvet eszik, mint az ökör. Heródes nagy pompával szónokol, az emberek felkiáltanak: „Isten szava ez, és nem emberé”, de nemsokára férgek eszik meg testét. A gazdag ember ma fényűzően ApCsel
12,22–23

^{*} Ma nekem, holnap neked.

^{**} Forgó kerék.

lakomázik, és holnap egy csepp vizet sem kap, hogy megnedvesítse a száját.

Gondolj arra, micsoda veszélyt jelentenek az embereknek a világi dolgok, amikor többen rendelkeznek, mint a mindennapi kenyerük. A gazdag ember számára a botránkozás kövévé lett ez, amelyen nyakát szegte. Az evangéliumi ifjú szakított Krisztussal, mennyországgal, dicsőséggel, mert szerette azt, ami a világban volt, és így szomorú alkut kötött. Veszélyes dolog a jólét; ez az, ami „elveszti a balgatagokat”. Amikor Jesurun meghájasodott, rugdalózott Isten ellen, elfelejtette az Urat, aki táplálta őt. Jobb volt Dávidnak, amikor ő a domb egyik oldalán volt, és ellenségei a másikon, mint amikor házának tetején sétált, és Bethsabé után leselkedett. És efelől neked is van tapasztalatod, ó, én lelkem.

Urunk mondja, hogy nehéz a gazdagnak üdvözülni; és arra tanít, hogy nem könnyű úgy a gazdagságot birtokolni, hogy a szív ne ragaszkodik ahhoz. Mennyi gondot és fáradtságot vesznek magukra az emberek, hogy megszerezzék azt! Micsoda aggodalom gyötri őket, és mennyit kínozzák magukat, hogy hozzá jussanak! És ha mindent megkaptak, és mindet meg is tartottak, az mégsem *operae pretium** számukra. Sokan el-

* A munkáért járó jutalom.

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

veszítették testüket, még többen a lelküket a gazdagság, méltóság stb. miatt. A gazdagság kiszolgáltatottá tesz, ez történt Nábottal is a szőlője miatt; és „ki állhatna meg az irigység előtt?”. Nábottot ez tette tönkre. *Da obolum Belisario, quem virtus extulit, invidia depressit.** Így tehát annak, aki a világgal foglalkozik, nehezen marad tiszta a keze. Kígyót melengetsz kebeleden, amely Isten kegyelme nélkül halálra marhatja lelkedet.

Emlékezz, időd mily rövid és bizonytalan. Bérlő vagy csupán, nem tudhatod, mikor kell elköltöznöd; és semmit sem vihetsz magaddal. Ezért, ha van ételed és öltözéked (amelyekben az Úr nem enged szükséglet szenvedni), légy megelégedve velük. Idegen vagy ezen a földön, útban Atyád háza felé, ahol nem lesz szükséged azokra a dolgokra, amiket a világ nyújt. Miért kívánnál hát többet, mint ami elvezet majd utad végéig? Fel akarod állítani a sátradat a Jordánnak ezen a partján, hogy itt lakozz? Azt mondod: „Jó nekem itt lennem?” Olyan jól érzed magad idegenben, hogy nem vágysz haza? Nem, nem. Akkor hát, ó, én lelkem, légy határozott. Hazafelé tartasz, és Atyád hív, hogy fuss, siess: indulj hát, és ne vegyél hátadra semmilyen terhet; nehogy megállásra kényszerít-

Péld 27,4;
1Tim 6,9,10
1Kir 21

1Tim 6,7,8

* Adj egy garast Belisarnak (bizánci hadvezér – szerk. megj.), akit az erény felemelt, az irigység letaszított.

sen utadban, és bezárassanak a kapuk, mire hazaérsz, és kívül kelljen hálnod az örökkévalóság hosszú éjszakájában.

És hogy mindeneket elhallgattass, emlékezz, hogy a világ dolgain kívül vannak más dolgok is, amelyek felé szívedet fordíthatod. Fölöttük is vannak dolgok, amelyek megérdemlik szeretetedet. Hol marad Krisztus, a mennyország, a dicsőség, ha te a világra figyelsz, és azt értékeled nagyra? Nem látod bennük a szépséget, mely elbűvölhetné szívedet? Bizonyára amennyivel többet látsz bennük, annál kevesebbet látsz a világban.

És vajon nem igazolta-e számodra ezt a gyakorlat is? Ó, hogyan is lehetne bennem bármi jóindulat a világ iránt, az iránt a gonosz törpe és szörny iránt, akivel soha nem szeretnék együtt elégni, amikor a felső ház szépsége kínáltatott fel nekem! *Sursum cor**, ó, én lelkem! Túl alacsonyra tekintesz. Nézd a Királyt dicsőségében; nézz arra, aki meghalt érted, hogy megmentsen e gonosz világtól. Lásd, mint ül a mennyben, a Magaságos trónusának jobb keze felől. Íme, ott a korona a kezében, amit neked szánt, ha felülkerekedsz a világon. Nézz a jutalom nagyságára, amelyet drága vérével vásárolt meg számodra, ha győzedelmeskedsz.

Ó, játékokat keresgélsz, és letérsz utadról, hogy a patak köveit gyűjtögesd, amikor

* Emléld fel szívedet.

Mely dolgokban kell Krisztust követnünk?

aranykoronáért versengsz, sőt, a legdrágább aranyból is különbérett? Illik-e ez a viselkedés épesszű emberhez? Nem vall-e inkább örültségre és az állaténál is nagyobb ostobaságra? Az állatok lefelé néznek, az emberek viszont felfelé. A lelkük nagyobb dolgokra képes, mint amit a világ nyújthat nekik. Ezért,

*Pronaque cum spectent animalia caetera
terram,*

*Os homini sublime dedit, caelumque tueri
Jussit, et erectos ad sidera tollere vultus.**

Légy tehát nemesebb szellemű a föld férgeinél! Hadd éljenek a disznók pelyvával. Légy nemesebb lelkű: tapodj azokon a dolgokon, amelyek alattad vannak. A nap ruháját hordod? Legyen a hold a lábaid alatt; vedd meg, ne nézz rá szeretettel, fordulj el tőle, és haladj tovább.

Ne aggasszon az, ha szegény volnál. Krisztusnak sem volt hová lehajtani a fejét.

Ha az eljövendő idők nehézségeket ígérnek, ne engedd, hogy aggályoskodóvá legyenek, hogy hogyan fogod azokat túlélni, mert: „Nem szegényülnek meg a veszedelmes időben, és jóllaknak az éhség napjaiban.” Ezek Isten szavai, higgy tehát neki.

Zsolt 37,19

* Míg a többi állat előre hajolva a földre tekint, az embernek felséges arcot adott, megparancsolta, hogy az égre nézzen, és felemelt tekintetét a csillagokra irányítsa.

Ne nyugtalankodj, miként fogsz gondoskodni magadról öreg napjaidban, mert úgy tűnik, nem is fogod azokat megérni. Feletébb valószínű, hogy földi vándorlásod hamarabb véget ér. Tested gyenge; afelé tart, hogy a rothadást anyjaként üdvözölje, még mielőtt valóban belépne a világ csarnokába; sátorod szögei mintha lassacskán kezdenének már lazulni. Bátorság hát, ó, én lelkem; hamarosan a gonosz, a világ és a test összezúzva hever majd lábaid alatt; és te befogadást nyersz az örök palotába.

De ha az Úr meg is hosszabbítaná napjaid számát az öregségig, az, aki életre hívott, akkor sem fog elhagyni téged. Ha életet adott neked, akkor enned is ad majd. Tartsd hát távol a világot magadtól; vesd meg azt, ha emberhalász akarsz lenni.

Hetedrészt, Krisztus személyes beszélgetéseiben is hasznos volt a lelkek számára, élt minden lehetőséggel, hogy tanítson, intsen stb. Így viselkedett a samáriai asszonnyal is. Amikor az vizet merített, Ő az élő vízről beszélt neki. Amikor ünnepségen volt, megfeddte azokat a farizeusokat, akik a legelőkelőbb székeket választották, tanítván őket, miként kell helyénvalóan viselkedniük.

Ó, én lelkem, kövesd Krisztust ebben. Légy építő bizalmas beszélgetéseidben is. Amikor társaságban vagy, olyan szavak hagy-

ják el ajkadat, amelyek mennyei illatot hordoznak. A rossz úton járókat nagy óvatossággal fedd meg. Ha tudatlanoknak bizonyulnak, tanítsd őket, ha a szükség úgy kívánja stb. És tanuld ama mennyei kémiát, hogy miként lehet mennyeit kivonni a földiek-ből. Ez okból és e célból törekedj a mennyei foglalatra, amely, mint azt a bölcsek kövéről is mondják, minden fémet arannyá változtat. A mennyei lélek még a trágyadombból is drágaköveket von ki. Bármiről is szóljon beszéded, valami hasznosat mindenképpen tudsz nyújtani.

Jaj neked, én lelkem, hogy te ily kevésbé követed e példát! Micsoda szégyen, hogy társaságokban időzvé, úgy válsz el a jelenlévőktől, hogy Krisztusról egy szót sem szólsz. Szégyenkezz ezért, és emlékezz arra, amit Krisztus mond: „Valaki azért vallást tesz énrólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt. Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám előtt.”

Mt 10,32.33

Hányszor volt határozott véleményed valamiről, amíg egyedül voltál, de amikor társaságba kerültél, feladataid – különösképpen a fegyelmezés – elodázása később nyugtalanná tett, lelkiismeret-furdalást okozott neked, mert úgy érezted, hogy nyúlszívű voltál. Javulj meg, és beszélgetéseid legye-

nek építőbbek, merj feddeni, buzdítani stb. Nem tudhatod, hogy mennyire illő az intéсед – de az Úr erővel és élettal ruházhatja fel azt.

Nyolcadrészt, Krisztus, ha kínálkozott rá lehetőség, gyakorolta a nyilvános igehirdetést, mint ahogy azt az evangéliumi történetekből világosan megtudhatjuk. Arra intette az igehirdetőket, hogy legyenek készek alkalmas és alkalmatlan időben egyaránt. Ó, én lelkem, kövesd Krisztust ebben. Élj az igehirdetés lehetőségével, amikor Isten szólít. Nem a Krisztus gyakorlatát példázza az, amikor az Ó evangéliumának hirdetői lusták, és nem használják ki azokat az alkalmakat, amikor Isten lehetővé teszi számukra, hogy jót tegyenek. Evégből fontold meg a következőket:

1. Tekinthesd Krisztust példaképednek, de ha rest vagy, semmit nem érsz; mire való a szolgálatunk, ha Isten nem használhat bennünket?

2. Ha nem vagyunk tevékenyek, Istent arra indíthatjuk, hogy vegye el tőlünk a nekünk adott talentumokat, és adja másoknak. Bármit is ajándékozott nekünk Isten, azt az Ó szolgálatába kell állítanunk. Nem azért kaptuk a talentumainkat, hogy elrejtjük azokat. Emlékezz arra, mi történt azzal a haszontalan szolgálóval, aki elásta a reá bízott pénzt.

3. Nem tudhatod, hogy mikor tér vissza Mestered. „Boldog az a szolga, akit az ő ura, mikor hazajön, ily munkában talál.” Ha Krisztus visszajönne, és tétlenül találna, noha munkára hívott el, szemébe tudná-e nézni? Jól van dolga azoknak, akik a Krisztus munkáját végezve halnak meg. Mt 24,46

TARTALOM

Előszó (J. I. Packer) 5

Bevezetés 19

ELSŐ RÉSZ

AZ ÍGÉRET ÉS A FELADAT 23

I. Hogyan teszi Krisztus az embereket
embereknek halászaivá? 27

II. De miben hasonlítanak a meg nem
tért emberek a halakhoz? 33

III. Az igehirdetők munkája
a halászat 37

MÁSODIK RÉSZ

HOGYAN SAJÁTÍTHATOM EL AZ
EMBERHALÁSZAT MŰVÉSZELETÉT? 45

I. Mi a feltétele és mi a következménye
a Krisztus követésének? 49

II. Mely dolgokban kell Krisztust
követnünk? 73

Felelős kiadó Visky András
Felelős szerkesztő Daray Erzsébet
Műszaki vezető Lőrincz Előd
Borítóterv Tordai S. Attila

Kiadja: CE Koinónia Kiadó Kolozsvár
Levél- és rendelési cím:
RO-3400 Cluj, Str. Paris Nr. 15
E-mail: koinonia@mail.dntcj.ro
www.koinonia.ro

ISBN 973 8022 59 2